корпорації, робила з майна тої громади майно корпорації, то в згаданім листі о. Савчук ясно і недвозначно це признає. **Коли іменно громада в Кендіяк ухвалила резолюцію, що вона стає частиною Української Гр.-Прав. Церкви в Канаді, і на основі цеї резолюції дістала грамоту від консисторії, то тоді ленд тайтлс офіс** (земельний табулярний офіс) **сказав їм, що їх майно не може стояти вже на імя громади, але на імя корпорації.**

о. Савчук виразно в тім листі признається, що коли церковна громада іде під чартер церкви, то тоді "контракт має бути вироблений на імя цілої Церкви" (це значить корпорації). о. Савчук в тім листі виразно говорить, що майно такої громади є майном корпорації (або, як він делікатно каже, цілої церкви) і **радить, щоб громада в Кендіяк забезпечувала свої права, закладаючи "кейвіят" на контракті чи тайтелі.**

В виду того ми запитаємо тепер о. Савчука і Вістник: **Хто говорив і писав правду про запис церковного майна громад, а хто говорив і писав неправду про це?** Чи не доказує він своїм листом, що він і Вістник писали явну, очевидну неправду, а п. Свистун і Р. Церква подавали цілковиту правду? Чому о. Савчук і Вістник годували і ще годують членів нашої Церкви неправдою? В чиїм інтересі вони те роблять? **Чому о. Савчук помимо своєї заяви в згаданім листі дальше старається записувати майно нових громад під чартер корпорації, хоч він знає, що та громада через таку інкорпорацію перестає бути власником свого майна, а власником стає корпорація, або консисторія, яка рядить від імени корпорації?**

В своїм листі о. Савчук старається оправдати **помилку з чартером,** хоч признає, що **скорше чи пізнійше чартер треба поправити.** Коли так, то чому він не підніс конечности поправки чартеру на т. зв. семому соборі в 1935, хоч це було 4 роки пізніще? Але натомість на тім соборі він впоював в учасників, що з чартером церкви все гаразд? Та й ще й спеціяльну резолюцію казав ухвалити собі в признання за те, що п. Свистун не мав найменшої рації робити закиди відносно чартеру?

Ще одно дуже дивне. о. Савчук всюди старається вговорювати у всіх, і про це часто пише Вістник, що запису майна на чартер не потрібно, бо церковна громада раз заявившися за якоюсь релігією чи релігійною приналежністю, ніколи пізнійше не може тої релігійної приналежности змінити. **Коли так, то чому взагалі радити новим громадам інкорпоруватись на дом. корпорацію? Коли так, то чому домагатись від старих громад, які цілий час належали до нашої церкви, щоб вони ухвалювали спеціяльну резолюцію, що вони є складовою частию нашої Церкви?** Видно, що повище пояснення і вмовлювання о. Савчука і Вістника не переконує їх самих, бо о. Савчук таки дальше радить громадам корпоруватись під корпорацію, і всюди і все вимагає резолюцій приналежности, **або іншими словами радить і вимагає річей, які після него самого є цілком непотрібні.**

Заключення з того всего є тільки одне: іменно, що з тими всіми вияснениями **о. Савчука і Вістника** щодо запису майна громад не все в порядку, що більше, що ті вияснення є звичайна собі крутня. Вірні нашої церкви повинні на це звернути свою бачну увагу. Вони повинні освідомити собі, що коли о. Савчук і Вістник послугуються такою наглядною крутнею в справі запису церковних маєтків, то вони не від того, щоб послугуватись крутнями і в других питаннях, головно в питанню канонів церкви, признання патріярха, злуки з жуківцями і т.д. Бо й нічим іншим тільки звичайною крутнею і є ті ріжні вияснення, якими о. Савчук і Вістник обдаровують вірних церкви.

Час вже й пора, щоб тій крутні зробити кінець. А це може статися хиба тоді, коли поставиться на відвічальну позицію голови консисторії священика, який буде вважати своїм обовязком послугуватись правдою, а не ріжними вихилясами, скоками-в-боки, або звичайнісінькою собі крутнею.

Ми дуже вдячні о. Волохатюку за те, що подав до публичного відома документи в звязку з його "суспензою," на яку позволив собі наш неепископський єпископ о. Савчук. Ті документи не тільки вказують на це, що о. Савчук гуляє собі так як йому захочеться, що він навіть бавиться в суспензи, але є вони також доказом правдивости наших тверджень відносно не тільки справи запису церковних маєтків але й багато інших справ.

Ті документи також наглядно доказують, що **о. Волохатюк є на далі повноправним священиком Укр. Православної Церкви в Канаді,** що він дістав ганьбу незаслужено; що "суспенза і виключення" в його випадку були актом крайної несправедливости супроти него; що замість ганьби від нашої церкви о. Волохатюку належить велике признання за те, що він обороняв основну позицію нашої церкви в справі приналежности і запису церковних маєтків. Ми віримо, що прийде час, коли наша церква, очищена від теперішніх непорозумінь і безпорядків, дасть не належне признання о. Волохатюку і відповідно змаже ту ганьбу, яку не з вини загалу членів церкви неслушно йому нанесено. А вірні нашої церкви, які розуміють, яку то кривду о. Волохатюк потерпів, можуть вже й тепер знайти способи, як йому хоч в части ту кривду винагородити.

ЗБІРКА НА РІДНУ ЦЕРКВУ

Збірка пожертв на оборону Р. Ц. проходить з повним успіхом. З усіх кінців Канади наспівають жертви помимо пашквільних листів "уклінних прохачів" консисторії. Збірка буде продовжуватись доти, поки не мине небезпека для церкви бути позбавленою волі й поки не залишиться й на далі церквою віруючого народу.

Список всіх жертводавців буде поданий в слідуючім числі Р. Ц., а поки що вислано ресіти всім тим, хто надіслав збірки.

Ще раз закликаємо всіх вірних синів і дочок рідної Матері-Церкви до дальшого збирання пожертв, щоб розбити усі темні затії, що грозять поневоленням церкви.

Збірки шліть на адресу Собору:
Ukrainian Orthodox Cathedral, 820 Burrows Ave., Winnipeg, Manitoba.

о. МАЄВСЬКИЙ В РЕДЖАЙН"
(Початок на ст. 1.)

тобі. Хоч місцевий священик о. Запаринюк робив всякі можливі заходи, щоб не допустити до відправи, посилаючи на адресу тростів церковних листи навіть з погрозами — то Богослуження всетаки відбулось дуже урочисто. Вірні зїхались зі всеї околиці, як з Вейлав, Гілберт Плейнс, Ешвіл, Пайн Ривер, Гренвю і ін. Церква не могла вмістити всіх, так що й на дворі стояли. По богослуженні відбувся спільний обід в Народнім Домі, де три рази змиияли столи, щоб прийняти всіх гостей. Після обіду о. Маєвський виголосив відчит на тему "Коротка історія Украї. Автокеф. Правосл. Церкви від найдавніших часів й до нині." Хоч відчит тревав понад дві години усі уважно слухали його. Слід зазначити, що на відчиті був о. Запарнюк і фармер з Дуфрост, Ман., Г. Бугера, (що скаргу вніс до суду проти Соборної парафії), але оба незамітно під кінець відчиту виховзнулись з салі, не здобувшись ні на одне питання. Підчас відчиту переведено збірку на фонд оборони Р. Ц. й зібрано $11.60, а вся збірка церковна досягла до $50. Присутніх на святі було поверх 200 душ. Головним організатором цих відвідин був п. Ю. Негрич, якому належиться повне признання й подяка за його щирість до рідної церкви.

З ДРУГОГО ПОБУТУ о. МАЄВСЬКОГО В РІДЖАЙНІ.

В неділю 19-го червня ц. р. наст. Собору о. П. Маєвський відправив в м. Ріджайні при великому здвизі народу урочисту полеву Службу Божу і Панахиду за душу великого борця за волю України бл. п. полк. Евгена Коновальця, після чого був святочний номинальний обід з відповідними промовами, а вечером масове віче.

При цій нагоді о. Маєвський охрестив донечку п-ства Гнатчуків, якій дано імя Марія. Зібрані гості, визнаючи щиру працю вел. о. П. Маєвського для рідної церкви й народу, (в неприсутности його) на заклик п. Калинюка, зложили на його руки свої жертви й передали о. Маєвському, який зібрані гроші віддав до каси Рідної Церкви.

Жертви зложили такі особи: по $1.00 — п. М. Гнатчук, Н. Шупенюк, М. Костюк, І. Шупенюк, М. Гапюк.

По $0.50 — п. І. Калинюк, І. Бабюк, Т. Міський, В. Мойсюк, Г. Павук, І. Шупенюк, Н. Бриндак.

По $0.25 — п. І. Шупенюк, Г. Бугня, Н. Н.

По $0.20 — п-ні А. Станіцька.

По $0.10 — п. І. Чербенчук. — Разом $9.55.

Щира подяка всім Вш. жертводавцям.

Шановні читачі, члени й прихильники Братства Оборони Рідної Церкви!

Нинішнє число Р. Ц. є подвійне. З огляду на великий його кошт (з пересилкою $150.00) ціна нинішнього числа мусить бути 15ц. Будь ласка, покажіть, що Ви цінете нашу працю і кошт і заплатіть за своє число 15 ц.

Ті, що дістали по кілька чисел, зберіть належність від всіх по 15 ц. за число і зашліть на адресу:
**Ukrainian Church Defence Brotherhood
606 McArthur Bldg., Winnipeg, Man.**

РІДНА ЦЕРКВА

БЮЛЕТЕНЬ БРАЦТВА ОБОРОНИ РІДНОЇ ЦЕРКВИ

UKRAINIAN CHURCH

BULLETIN OF THE UKRAINIAN CHURCH DEFENCE BROTHERHOOD

Число 3, Рік III, ВІННІПЕГ, МАН., ГРУДЕНЬ 1938. Winnipeg, Man., December 1938. Vol. III, No. 3.

СТАН СУДОВОЇ РОЗПРАВИ.

Судова розправа, що відбулась перед суддею Дснованом в Вінніпегу 8 і 9 листопада, була цілком несподівано для всіх сторін нагло закінчена суддею рано на 14 листопада без переслухання свідків оборони, а навіть без закінчення перехресної екзамінації головного свідка позиваючої сторони о. Савчука. Суддя казав собі в часі між 9 і 14 листопадом приготовити аргумент адвокатами відносно того, чи домініяльна корпорація Церкви має право духовної юрисдикції чи тільки нагляд маєтковий в справах Церкви. Він став на становищі, що домініяльна корпорація Церкви має право духовної юрисдикції, а що о. Маєвський і соборна громада заявили, що вони вважаються в складі цілої Церкви, то вони й підпадають тим самим юрисдикції корпорації. На тій основі судді, не входячи в те, чи сама корпорація мала право на церковний суд і чи той суд відбувся справедливо над о. Маєвським, і не входячи в причини непорозуміння в Церкві, видав рішення проти о. Маєвського й провінціональної корпорації тростісів соборної громади, без переслухання їх свідків.

Адвокати о. Маєвського і тростісів соборної громади внесли апель проти рішення судді, як цілком неправильного. Переслухання в апеляційнім суді Манітоби, де буде переслухувати пять суддів, відбудеться в другій половині січня 1939.

При цій нагоді треба зазначити, що та[illegible] Український Голос як і Вістник пода[illegible] багато неточних і неправдивих інфо[illegible]мацій в справі процесу. Оба вони не[illegible]вдиво подали, що суд видав вирок та[illegible] проти урядників Собору. Це не[illegible]вда. Оба вони навмисне промовчують р[illegible]ницю між Корпорацією Церкви і Ц[illegible]вою як такою. Вістник підчеркує, [illegible] о. Маєвський як і Соборна Громада [illegible] своїй зазначили, що вони [illegible] до Укр. Прав. Церкви. Тим[illegible] Маєвський і Соборна Громада зазна[illegible] виразно, що вони приналежні до Цер[illegible] але не приналежні до Корпорації. Самий о. Савчук в часі перехрестної екзамінації через адвоката Ламонта ствердив, що Соборна громада ніколи не підписувала резолюції приналежности до Корпорарції і що Консисторія ніколи не видавала соборній громаді грамоти приналежности до Корпорації церкви.

Адвокати о. Маєвського і Соборної Громади певні, що суддя Доннован зробив помилку видаючи вирок проти о. Маєвського і Соборної громади без вислухання їх оборони.

Впрочім коли Консисторія булаб така певна виграної, то нащо зараз по перерваній розправі вона висилала єпископа, щоб говорити про "згоду" з о. Маєвським, а крім цього один осібняк обколядував дуже багато членів собору і ра-

(Докінчення на ст. 10).

ЖЕЛАЄМО ВСІМ ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО!

КОЛЯДУЙТЕ НА СОБОР В ВІННІПЕГУ!

З нагоди сегорічних Різдвяних Свят просимо вірних нашої Церкви по цілій Канаді зарядити коляду на Укр. Прав. Собор в Вінніпегу, головно щоб прийти йому з поміччу в теперішних його великих видатках взвязку з церковною судовою розправою. Ваша більша або менша датка на цю ціль багато поможе. В слідуючім числі Рідної Церкви будуть оголошені всі датки, які вже наплили на цю ціль, а також і ті, які, віримо, обильно наплинуть ще, головно в часі Різдва. Жертвуйте також з нагоди передачі колядок і Служби Божої на 8 січня, від год. 9.15 до 11 рано.

Жертви, датки і коляди шліть на адресу:
**Ukrainian Orthodox Cathedral,
820 Burrows Ave., Winnipeg, Man.**

КОЛЯДКИ І СЛУЖБА БОЖА ЧЕРЕЗ РАДІО

На другий день Різдвяних Свят, 8. січня 1939, будуть передані через стацію СКУ у Вінніпегу **КОЛЯДКИ** ріжних українських композиторів і **СЛУЖБА БОЖА** укладу Кошиця. Колядки будуть передані від год. 9.15 до 9.35 рано, а Служба Божа зараз же по колядках від 9.35 до год. 11-ої перед полуднем. Співатиме хор Українського Православного Совору під управою п. Василя Свистуна. Службу Божу відправить настоятель Собору о. Петро Маєвський.

Передача Служби Божої, як звичайно, є звязана з поважними коштами, тому проситься шановних слухачів зарядити збірки на місцях на покриття коштів передачі і на коляду для Собору у Вінніпегу.

Всі збірки, жертви і коляду слати на адресу:
**Ukrainian Orthodox Cathedral
820 Burrows Ave., Winnipeg, Man.**

ХТО ГОВОРИВ І ПИСАВ ПРАВДУ ПРО УГОДУ І ПЕРЕХІД ПІД ПАТРІЯРХА?

Що говорять про це листи між єпископом і о. Савчуком?

Вірні нашої Церкви знають, що теперішня боротьба в Церкві, через яку Церква тепер є в державному суді, (на суд подала консисторія) зачалась з отсих причин:

1. В Канаді о. Савчук в своїй статті в Українськім Голосі з 20 березня 1935 заявив, що наша Церква в Канаді не є частиною Київської Церкви, не узнає київських канонів, але є самостійна від Києва і тримається "старих" канонів (на основі яких наш єпископ не є єпископом тільки звичайним священиком).

2. В Америці наш єпископ від імені Американської Церкви заключив угоду з "жуківцями," головною точкою якої було знищення автокефалії нашої Церкви в Америці і піддання нашої Церкви під юрисдикцію царгородського патріярха хотячи й навіть коштом пересвяти нашого єпископа, (це делікатно в угоді зветься "уформлення єпископства").

3. В звязку з тою угодою єпископ написав від імені не тільки Американської Церкви але **також від імені Канадійської Церкви** меморандум до патріярха, в якому він піддає себе і цілу Церкву, себто також і Канадійську, без жадного порозуміння і згоди тих церков, під юрисдикцію патріярха.

4. Так угода з жуківцями як і меморандум до патріярха були зроблені без відома вірних обох церков.

5. З повищих причин появилась була брошура п. Свистуна про Догматично-канонічне становище нашої Церкви, на яку відповідь дав єпископ своєю брошурою п. з. Теперішній стан Рідної Церкви, по якій появилась знов брошура п. Свистуна п. з. Автокефалія чи залежність від чужих. За першу брошуру "судив" п. Свистуна т. зв. церковний суд і засудив його не за зміст але за форму безпосередно перед т. з. Семим Собором Церкви в Саскатуні 1935.

6. В часі того т. зв. Семого Собору п. Свистун обжалував Владику за те, що він своєю угодою з жуківцями і своїм меморандумом до патріярха відрікся автокефалії Церкви, зірвав звязь з Києвом, знищив соборноправність Церкви, потоптав київські канони і що через те він заслужив на суд Церкви.

7. На тім т. зв. Соборі єпископ, притиснений до стіни, за порадою його "стратегічного комітету" виступив з контр-обжалованням проти о. Маєвського і п. Свистуна, закидаючи їм конспірацію в цілі спровадження, поза його плечі, єпископа від Варшавського Митрополита Діонізія через переписку о. Маєвського з проф. Огієнком. Зроблено відповідний фрейм-ап, в наслідок чого учас-

(Докінчення на ст. 10)

ПЕРЕПИСКА МІЖ ВЛАДИКОЮ І ОТЦЕМ САВЧУКОМ В СПРАВІ УГОДИ З ЖУКІВЦЯМИ

Лист о. Савчука до Владики.

Ч. 7973. 14 березня 1935.

Високопреосвящений Архиепископ
Іоанн Теодорович,
Філаделфія, Па.

Високопреосвящений Отче Владико!

Ваш лист з 11 ц. м. отримав нині рано.

Ви пишете, що хотіліб почути мою думку та думку Консисторії "про теперішний процес в нашім церковнім життю."

Ваше повідомлення про **угоду** з жуківцями заскочило нас цілком несподівано. Ми нічого про неї не знали й фактично тепер нічого не знаємо крім того, що угоду зроблено, а на яких услівях та чим вона дотикає нас в Канаді — це для нас тайна. Та на яких би услівях до угоди не прийшло, вона безумовно дотикає також Українську Греко-Православну Церкву в Канаді, — однак її довершено без нашого відома й порозуміння, і ми не мали найменшої змоги висловити своєї думки про неї. Це вже не перший раз, що Американська Церква поставила Українську Греко-Православну Церкву в Канаді в таких справах, що її прямо дотикають, перед доконаним фактом і ми мусимо як найрішучіше проти цього запротестувати. **Справа відкинення засад автокефалії та підчинення патріярхові з Вашого боку,** це не є виключно Ваша особиста справа або справа виключно Американської Церкви, що в ній Канадійська Церква не є заінтересована. Українська Православна Церква в Канаді є в цім питанню глибоко заінтересована і сама справедливість та добро Української Церкви вимагали, щоб вона могла була сказати своє слово перед довершенням угоди та перед висланням прохання до патріярха.

Щоб я тай прочі члени Консисторії могли висловити свою думку в цій справі бодай по доконанім факті, ми мусимо мати докладнійші відомости про услівя, на яких заключено угоду з жуківцями, бо самий факт, що вони обрали Вас кандидатом на свого єпископа та що Ви й вони вислали прохання до патріярха — ще за мало говорить. Перечитавши уважно Вашого листа, переді мною повстало кілька питань, відповідь на які бодай до певної міри далаб мені і другим членам Консисторії змогу виробити собі бодай сякий-такий погляд на цілу справу, та висловити свою думку про неї. Я понище наводжу ці питання і прошу Вас ласкаво дати на них відповідь, щоб я міг предложити її на засіданню Консисторії, а евентуально познакомити з нею духівництво та членів уряду Братства.

1. Чи жуківці цілковито розвязують свою теперішню дієцезію і входять в дієцезію УАПЦ в Америці, чи може дальше творять окрему дієцезію з тим, що Ви будете їх єпископом до часу, коли обставини позволять вибрати другого єпископа за Вашою згодою?

2. Як жуківці розвязують свою дієцезію, то як треба розуміти Ваші слова, що Ви "стаєте їх кандидатом на єпископа," а "формальне обрання буде мати місце по отриманню на це патріяршого благословіння"?

3. Як що жуківці на далі творять окрему дієцезію, то які є чи мають бути границі їх дієцезії у відношенню до теперішної дієцезії УАПЦ в Америці? А також, які права й привілеї Ви їм признаєте в справах адміністраційних, — пр. **прийняття і виключення громад та священиків?**

4. Що жуківці зроблять на випадок, коли б патріях не дав свого благословіння на злуку, або колиб поставив такі вимоги, на які Ви не могли-б погодитися, — остають дальше на ворожому становищі супроти УАПЦ в Америці, чи при лучуються до неї помимо патріярха? Як що перше, — то чи розумним буде проголошувати комунікат в справі злуки в "Дніпрі" та в "Українськім Вістнику" перед отриманням відповіди від патріярха?

5. Чи Ви погодилися б на пересвяту, коли-б патріярх зажадав цього? Це відноситься навіть на випадок, коли б таку пересвяту мали "сховати" під чином винищення Вас в сан митрополита.

6. Чи прохання, "щоби патріярх був ласкавим приняти нашу Церкву під свою опіку" Ви вислали від імени тільки Американської Церкви, **чи також і від Канадійської?**

7. Які пляни або вихід маєте на випадок, колиб Українська Греко-Православна Церква в Канаді на своїм Соборі відкинула пропозицію зречися автокефалії та підчинитися разом з Вами патріярхові, **з Вашою пересвятою або й без неї?**

8. Добиваючи угоди з жуківцями, чи брали Ви під увагу тих священиків в Канаді, що тепер, на скілько мені відомо, зачисляють себе до жуківців, себто Зазуляка, Олендія, Кущака, Сарматюка, Шумського і Швалюка?

А іменно: а) Яке становище займете супроти них, на випадок, коли б Канадійська Церква не погодилася на підчинення патріярхові й рішила затримати автокефалію; дозволите їм продовжати шкідливу роботу для УГПЦ в Канаді, чи противно накажете перейти на працю до Злучених Держав?

б) Що зробите з ними, коли б Канадійська Церква погодилась прийняти патріяршу зверхність, але відмовиться приняти згаданих священиків в склад свого духівництва з огляду на їх минувшину та кваліфікації?

9. На випадок отримання патріяршого благословіння на злуку та на випадок згоди УГПЦ в Канаді зречися автокефалії та підчинитися разом з Вами патріярхові, — які пляни маєте що до створення української ієрархії в Канаді та Америці, а іменно — **звідки будемо брати кандидатів на українських єпископів,** маючи на увазі, що патріярх на жонатих кандидатів не погодиться? Наше духівництво в Канаді й Америці жонате, отже ми ніколи не будемо мати своїх кандидатів на єпископів, як що вони мусіліб бути не жонаті, і може повторитися з вишукуванням кандидатів на єпископів така сама історія, яку пережили жуківці та через яку остаточно були приму шені звернутись до Вас.

Я певний, що повищі питання були обговорені на спільних Ваших нарадах з жуківцями та що Ви маєте на них готові відповіди. Прошу отже ласково поділитись ними з нами як найскорше, щоб ми тут могли виробити собі ясний погляд на цілу справу. Відповіди можете зазначувати числами, не переписуючи моїх питань.

Поручаюсь Вашим Владичим молитвам
о. С. В. Савчук, Голова Консисторії.

КОЛЯДУЙТЕ НА УКР. ПРАВОСЛАВНИЙ СОБОР В ВІННІПЕГУ!

БОРОНІТЬ АВТОКЕФАЛІЇ НАШОЇ ЦЕРКВИ!

Лист Архіеп. о. Івана Теодоровича до Голови Консисторії в Канаді.

Філаделфія, Па.,
березень 18, 1935.

Голові Консисторії Впр. о. С. В. Савчуку,
7 Ст. Джонс Авеню,
Вінніпеґ, Ман.

Вельмишановний Отче!

Я отримав Вашого листа в суботу, позавчора.

Ви просите певних інформацій. Все, що тепер я можу подати, як інформації, я подам, але посеред Ваших запитів є і такі, **на які передчасно я не можу дати відповіді,** бо передо мною ще не розкрились вповні ті умовини і підстави, на яких звичано формується певне рішення. Я не можу абсолютно себе звязувати наперед певним "так" або "ні", бо ці "так" або "ні" будуть по необхідности впливом з певних обставин і умов, для прикладу скажу, хочби характер відповіди Патріярха і його рішення від цього багато буде залежати, в яку сторону схилиться остаточне моє рішення.

Перше ніж перейти до інформацій, треба привести кілька загальних міркувань.

Ви підносите закид, що угодою з другою православною церквою Ви заскочені несподівано і що перше ніж входити в таку угоду треба було порозумітись з Вами.

Загально кажучи, Ви були б праві в такім погляді, як би практика нашого церковного життя не показала, що така позиція однаково заломувалася з обох сторін. Я можу привести певні факти, коли дуже поважні рішення приймалися Канадійською Церквою без огляду на Церкву Американську і коли мене просто повідомлялося про зроблене рішення пост фактум: Ріжниця богослужбових текстів, не дивлячись на мою опозицію, всеж прийнята. Недавне рішення про закупно Дієцез. Дому було прийнято без мене, мене про мою думку запиталися пост фактум. Я не міг не одобрити, це виглядалоб і не гарно і булоб без всякої користи. Я лише міг подумати, що першою ціллю фонду, який збирався, було розрахуватись зі мною. Ця ціль тепер забута, хоч я знаходжусь в дуже т[illegible]ім стані, про що і повідомляв. Акт за[illegible]рпорування нашої Церкви в Канаді, акт дуже важний, вироблено і проведено без всяких нарад зі мною. Для мене цей акт зовсім новий був в хвилину, коли я з[illegible] познайомився вже в надруков[illegible] хваленому вигляді. В цьому а[illegible] лише тоді голова Консисторії [illegible] сутний в Канаді. Позатим я н[illegible] і Консисторія, так з цього ви[illegible], може без мене обходитись цілковито. Практика церковної роботи цілком потвердила це положення. Життя церковне завжди повне всяких інтересів і участь єпископа в них булаб бажана, але ці інтереси до мене майже не доходять, вони вирішуються на місці без зносин з єпископом, який підчас неприсутности в Канаді не є головою Канадійської Консисторії. Як не голова Консисторії я не маю жадної контролі взагалі над справами, з окрема над фінансами. Це і створило таке положення, що єдиний робітник Церкви, якому можна не платити — це єпископ. Цього одного у всій повноті за всі роки неухильно притримувалося. Це була єдина моя прерогатива в церковному життю, як єпископа. Другої я не бачу. Канадійська Церква предоставила мені лише право проповідувати в її церквах. Право мені над все дорозче, але воне не вичерпує всеї повноти становища єпископа в церкві.

Приводючи ці, може трохи гіркі слова, я не думаю, не маю цілковито на гадці кого будь обвинувачувати. Життя створило таке положення. Воно сильніше нас. Воно поставило Церкви Американську і Канадійську в дуже ріжні умовини, які годі було злучити в одним спільнім інтересі, годі обняти єдиним по змісту проводом. Що добре для Канадійської Церкви, то тяжке для Церкви в Зл. Державах. Кожна Церква стреміла завжди і тепер стремить здійснити те, що для неї добре. Я стою майже безпомічний межи конфліктуючими інтересами обох Церков. І теперішний момент особливо підкреслює це.

Ви в Канаді переживаете цілком осібний процес. Вам, можливо не болить цілком те, що тут стало гниючою раною. Я ж не можу безділько стояти посередині межи конфліктуючими інтересами обох дієцезій. Щось мусить бути зроблене, далі нема ходу, коли так стояти і чекати. Я шукаю іншого виходу! Я хотів Вашої підтримки на дорозі, яку я перед собою бачив, і я її не дістав. Ваша позиція була вичікування. Чого? Я не знаю.

Я пригадаю Вам, що я маю на думці. Років кілька тому назад на Конференції в Саскатуні піднеслося питання про осібного єпископа для Канади. Ваша думка була: знайти десь в Европі двох "правних" єпископів, там же в Европі знайти кандидата і вони його мають посвятити і він тоді прибуде до Вас. Як цілком зрозуміло, поставив питання, яке ж буде у цього єпископа відношення до мене, коли він приймає хиротонію від єпископів мене не визнаючих. В відповідь на те, у Вас вирвалася думка, болюча думка, "Нам було-б добре, якби Вас з нами не було." Це було сказано єпископу з яким Церква зросла до своєї теперішної сили, єпископу, словом якого вона утверждалася, єпископу, який ніс своє покликання у Вас в тяжких умовах, єпископу, який лише тоді нагадує про свої потреби, коли вже він до крайности притиснений до стіни. **Я тоді пропонував єдиний вихід, я поставлю нового єпископа в сослужінню зо всіма Вами.** Думка була зустрійнута холодно і відкинута. Минулого літа я знов вертався в розмові з Вами до такої необхідности самому поставити єпископа. **Ви відповіли, що "робіть це в Америці."** Ви добре знали, що в Америці, в стані так тяжкої деморалізації привнесеної братньою боротьбою при настроях американських священиків [illegible] цього не можно зробити. Це було мо[illegible] лише в Канаді, яка не розятре[illegible] всякою агітацією, всякими накле[illegible] на святість і спасенність дороги, на яку нашу Церкву поставив Всеукр. Правосл. собор 1921 р. З цих двох моментів я справедливо заключив про сентимент священства про ерархію нашої Церкви. Він можливо не мав нагоди прорватися на верх так грубо, як це мало місце в Злуч. Державах, але було виявлено доволі, щоб мати певну імпресію. Ця Ваша позиція також багато завважила, коли я остаточно рішивсь звернутись до Патріярха під тиском всіх навколо мене, задуже невеличким виключенням. Ви тепер питаєте, як же буде з новими ерархами, коли Патріярх не признає жонатих єпископів. Я сам про це говорив, коли вказував на дорогу, на яку я кликав. Ви видко мали в свій час такий вихід, коли пропонували висвяту нового єпископа двома єпископами в Европі. Йшла мова тоді не про єпископів нашої Церкви. Я думаю, що і тепер вихід найдеться. Навіть в нашій Церкві і в Америці і в Канаді такі кандидати знайдуться, я мігби їх назвати, але це передчасно.

Після цих попередних загальних міркувань я переходжу до суті справи.

Перше всього самий факт мого звертання до Патріярха нас ще ні до чого не зобовязує. Він лише розяснить положення і прочистить дорогу до можливости прийняти певне рішення. **Я звертаюсь до Патріярха в умовах найбільш сприяючих для себе.** Моє прохання буде підтримане вже навіть тими, кого він перше прийняв і з голосом яких він мусить числитися. Моє прохання несе з собою можливість покінчення міжцерковної боротьби і зорганізовання Церкви здібної стати до творчої праці. **Патріярх** зацікавлений в цьому. Час для певного рішення прийде лише по отриманню відповіди од Патріярха. Тоді, будьте певні, я попередно порозуміюсь з Вами. Покищо я повідомив Вас, що таке прохання посилається, але воно не означає жадних рішень прийнятих наперед. Отже, Ваша думка, що Вас поставлено перед доконаним фактом поки що передвчасне. **Що ж до мого листа до Патріярха, я його посилаю від себе особисто і цим Вас не обовязую.** Лист має характер освітлюючий всі обставини, в яких Українська Православна Церква на Україні і тут опинилася. Я ложу перед Патріярхом це освітлення, прошу на підставі цього освітлення прийняти мене в істнуючім сані з Церквою під свій покров, прошу його знайти для уможливлення цього гідний і безболізний процес. **При тому висловлюю віру,** що він ведений Духом Святим і любовію до дітей св. Православія, знайде для цього всього можливість. Це все. Ще раз повтору, хвилина для певних рішень не тепер, а поотриманню од Патріярха відповіді і Ви при такому рішенню не будете забуті. З проханням моїм піде відповідна постанова Української Церкви, що знаходиться під його опікою, повідомлення його про обрання мене тою Церквою своїм єпископом з проханням благословити той вибір. Прохання у мене знаходиться в стадії підготовлення, я його ще не послав і Вас повідомив не пізно.

Тепер зокрема інформації порушені деякими Вашими питаннями. Я знов повторю, що на всі питання нема змоги подати точну відповідь. Час для рішень ще не прийшов, а наперед я їх не приймаю.

Теперішня організація Церкви, що знаходиться під опікою Патріярха і нашої дієцезії, не будуть продовжувати своє окреме існування, вони нероздільно зливаються в одну Церкву. Ця Церква має носити офіц. імя: **"Українська Греко-Католицька Православна Церква."** "Дніпро" і "Прав. Вісник" перестають існувати і зливаються в один орган Церкви, якому буде знайдено нове імя. Церква матиме єдину Консисторію, єдиний Семинар, взагалі єдину неподільну організацію. Я займаю положення Ариепископа злученої Церкви. Церква просить мене дати обітницю, що я погоджусь на висвятення другого єпископа в ролі мого вікарія, помішника. Я таку обітницю зложив. Це роблено на випадок відсутности з Америки, або смерти одного з архипастирів. Теперішні окремі організації Церков існують лише до отримання сприяючої відповіді од Патріярха, зглядно, його благословіння. Але вже й тепер ні парохії, ні священики не можуть переходити з одної дієцезії в другу, хиба, що за спільною згодою. **Припиняється так само всяка боротьба межи Церквами.** Головою Консисторії є Архиепископ, заступником його є вікарій єпископ, до часу його вибору і хиротнії адміністратор, власне один з членів Консисторії іменований єпископом. Нові члени Консисторії іменуються Архиепископом на підставі одноголосного рішення Консисторії. До переведення остаточної злуки нові священики і парохії приймаються кожною Церквою за спільною згодою обох Консисторій. **Консисторія злученої Церкви переймає на себе все майно** і всі зобовязання обох Церков, але лише такі, які будуть признані Консисторією злученої Церкви. Один архив, в який входять акти обох Церков. Відвічальний Редактор призначається Архієпископом на предложення Консисторії. Всі почесні відзначення священства обох Церков перестають існувати і нові відзначення подаються Архієпископом за згодою Консисторії після переведення відповідного канонічного процесу. Злучена Церква виробляє новий регулямін дисципли ни для священства і парохії. Священикам забороняться займатися комерціяльними і іншими невідповідними заняттями. Мається на думці процес, яким священиків освободиться від невідповідних занять по виставам, співу і т. і. Підготовлення кадрів дяковчителів. Нові кандидати приймаються Архієпископом на предложення Консисторії. Абсолютна вимога закінченої середної освіти для кандидатів богословських наук. Священики, не несучі тягару утримання Церкви не можуть бути її священиками. Такаж сама постанова і що до парохій. Всі попередні виступи з обох сторін раз на все забуваються. Оголошення однакового комунікату про згоду і намір злуки. Архієпископ видає послання і звертання до Церкви загального характеру, але не входить в переписку з парохіями по адміністр. справах. Архієпископ підлягає суду Патріярха. В парохіях де ще не введено укр. мови Архієпископ при відвідинах відправляє богослуження слав. мовою з укр. вимовою. Українська мова в таких парохіях вводиться поступово і пляново. **На випадок негативного відношення Патріярха ці умови не будуть ніде проголошені,** обидві Церкви всеж не будуть себе поборювати і будуть шукати всіх можливих способів до їх повної злуки. Після ратіфікацій соборів священства обох Церков згаданих умов і по отриманню Патріяршого благословіння рішенням Архиепископа і Консисторії може бути скликаний загальний Собор з участю вірних. Умови підписані Керуючими органами обох Церков. Церква, що знаходиться під юрисдикцією Патріярха вносить від себе прохання о благословіння на їх вибір мене своїм Архиепископом.

Поданими вкоротці умовами покривається більшість Ваших запитів. **Тіж запити, які не покриті, такі, які, або потребують дальших дискусій, або на які тепер, передчасно не можна дати відповіди.**

Боже благословіння нехай буде над Вами.

З повагою до Вас
Іоанн Теодорович, Архієпископ.

(Продовження на ст. 5).

КОЛЯДУЙТЕ НА УКР. ПРАВОСЛАВНИЙ СОБОР В ВІННІПЕГУ!

БОРОНІТЬ АВТОКЕФАЛІЇ НАШОЇ ЦЕРКВИ!

РІДНА ЦЕРКВА

Видає Братство Оборони Рідної Церкви в Вінніпеґу.
Передплата — $1.00 річно.
Ціна нинішного числа 10 ц.
Кореспонденцію адресуйте:
UKRAINIAN CHURCH,
606 McArthur Bldg., Winnipeg, Man.

UKRAINIAN CHURCH

Published by the Ukrainian Church Defence Brotherhood at Winnipeg.
Subscription $1.00 yearly.
Price of the present issue 10c. a copy.
All communications address to
UKRAINIAN CHURCH,
606 McArthur Bldg., Winnipeg, Man.

КОРОТКИЙ ОГЛЯД ЦЕРКОВНОЇ БОРОТЬБИ.

Причиною церковної боротьби стало те, що провід нашої Церкви робив намагання знищити дві найголовніші основи нашої Церкви, а саме — автокефалію, бо намагався порвати звязок з Матірною Київською Церквою, а віддати нашу Церкву під зверхність чужої Церкви (грецької), та всенародню-соборноправність, бо без відома вірних шукав чужої зверхности для Церкви й забирає майно церковне на консисторіяльну корпорацію.

Корінь такої акції проводу церковного лежить далеко поза теперішним життям Церкви. Вже десять літ тому єпископ під підшептами своїх священиків (бувших гр. кат.) звертався до Всеукр. Прав. Церк. Ради в Києві й о. Митрополита з питаннями в справі "корекции" до його висвяти. Думка про пересвячення, підтримувана постійно приблудним до нашої Церкви священством, не виходила з голови єпископа й він час від часу виявляв її на зовні в розмовах з священством й деякими вірними в Церкві. Як довго Церква наша на Україні існувала в повній своїй організаційній формі, питання пересвяти й зміни юрисдикції та соборноправности відсувалось все далі й далі, але коли Матірна Церква зазнала болючого удару від большевиків й змушена ховатись в підземеллях церковного життя, питання це ожило в повній силі й мало зовсім не знищило Церкви, як автокефальної й соборноправної.

Не тільки єпископ й частина духівництва носились з цим питанням, але й деякі вірні хотіли спрямувати Церкву на старий лад. Всі памятаємо статтю члена Консисторії п. Мир. Стечишина в У. Г. в березні 1935 р., в якій він щиро захищав гр. кат. єпископа Ладику, а нападав на потерпівших священиків оо. Сарматюка й Шумського, мовляв, що в нас такі ж самі порядки, що до одружіння священства, як в католицькій Церкві й що у нас такі священики були б усунені. Це була вода на католицький млин і перекручування канонів нашої Церкви, що в справах одружіння рівнає священство з вірними. Памятаємо й статтю п. В. Свистуна, що рішуче став на становищі канонів нашої Церкви, що в справах шлюбу не робить ріжниці між духівництвом та вірними. Та певно ніколи не забудемо й статті адміністратора Церкви о. Савчука, що став не тільки на становищі п. Стечишина, але й відкрив те, що нікому й не снилось, а саме, що наша Церква в Канаді не є в дочернім звязку з Матірною Київською Церквою, а є з нею в такім же звязку, як з усіма іншими православними Церквами.

Це крайньо неправдиве становище, яке заняв адміністратор Церкви, покликало п. Свистуна до написання другої статті до У. Г., але ця стаття не була прийнята й змусила п. Свистуна до видання брошури п. з. "Догматично-канонічне становище Украін. Гр. Православної Церкви в Канаді," в якій він основно вияснив неправдиве становище, яке заняв адміністратор Церкви. Не менш важною причиною до написання брошури було те, що єпископ без відома Церкви підписав ганебну угоду з т. зв. жуківською Церквою й подав прохання (меморандум) до Царгородського патріярха, щоб цей прийняв його з усією Церквою в Америці й Канаді під свій "покров." Меморандум зривав звязь з Київською Матірною Церквою й віддавав Церкву в Америці й Канаді під чужу зверхність. До цього мало бути додане дуже дороге "придане," а саме — пересвята єпископа. Ті ці питання документально вияснив п. Свистун в своїй брошурі.

У відповідь на цей памфлет появились дві брошури, а саме — єпископа—п. з. "Теперішний стан Рідної Церкви і наші проблеми" та Мих Стечишина — "Про догми, канони і правне становище Укр. Гр. Прав. Церкви в Канаді." В обох брошурах старались доказати правильність становища занятого єпископом і адміністратором. Але документи в них не переконуючі, а навпаки **виявили** ще більше відхилення від Матірної Церкви, хоч не заперечили її юрисдикції над нашою Церквою в Америці й Канаді.

У відповідь на ці брошури появився новий памфлет п. В. Свистуна вже перед самим церковним Собором м Саскатуні (в червні 1935 р.) п. з. "Автокефалія чи залежність від чужих." В цьому памфлеті вміщено також витяги з листів Первосвятиттеля Церкви Впр. Митрополита о. Василя, що рішуче поставився проти заходів єпископа підчинити Церкву під чужу зверхність й проти заходів адміністратора повертати Церкву на старий лад, де вірні були б позбавлені своїх прав. Крім листів о. Митрополита подано ряд важних документів, щоб втримати автокефалію й соборноправність Церкви.

Собор, що відбувсь, зараз же справи церковної не тільки не вияснив, а навпаки ще більше її запутав, бо поставив Церкву в двоїсте становище, з якого вона й досі не вийшла, стаючи до вірних то обличчям Київським, то Царгородським. На Соборі переведено надзвичайно важну резолюцію, якою розірвано звязь з Київською Матірною Церквою, а відкрито дорогу до продажнього Царгороду. До того Собор "признав" старі канони Церкви, на основі яких виходить, що архієпископ не є жадним єпископом, а тільки звичайним священиком. Але, щоб не виявити ясно цієї дороги, провід церковний й до нині втішає хитро декого Києвом.

По Соборі свідоміша частина Церкви зорганізувалась в Братство Оборони Рідної Церкви й почала видавати церковний орган п. н. "Рідна Церква," в якому рядом документів й статтей вияснялось правдиве становище Церкви.

Щоб не тратити сил на боротьбу й не ослабляти Церкви п. В. Свистун в грудні 1935 року підписав в імені Братства угоду з Консисторією, на підставі якої мав наступити мир в Церкві, коли було визнане ідеологічне становище, заняте Братством. Але консисторія не дбала, щоб угоду перевести в життя і так з цієї угоди нічого не вийшло.

В рік після Собору в Канаді трапилась надзвичайно радісна подія в нашій Американській Церкві, а саме, що Собор цієї Церкви ствердив дочерний **звязок** Американської Церкви з Київською. Вважаючи, що головна небезпека **для** Церкви минула, бо вона виникала завжди найперше в Америці, — п. Свистун рішив побачитись з єпископом й встановити норми братнього співжиття. Єпископ прийняв п. Свистуна (в м. Толстой) дуже радо й погодився на братні відносини й на відвідини Соборної громади. Та адміністратор Церкви став в дорозі до примирення й не дав єпископові змоги прийняти на побачення о. Маєвського, а навпаки склонив його до подання скарги на о. Маєвського, що він ніби не визнає юрисдикцію єпископа над собою й діє на шкоду Церкви.

Єпископ, як видно з цілої акції, віддався всеціло в руки консисторії, чи вірніш о. адміністратора й став діяти під його диктатуру. Під його диктовання він суспензував о. Маєвського, віддав його під суд церковний без належних підстав й затвердив крайно нехристіянський засуд цього суду. Теж саме був вмішаний й в суд державний й наперекір своїй гідности єпископській мусів ходити на адвокатські екзаменації й пересиджувати самітним в судовій галі. А все це за підшептами "лукавого." Те, що єпископ ставвся "вязнем" консисторії, коли приїзжав до Вінніпегу, видко з останнього побачення його з о. Маєвським, коли він не міг сам прийти на побачення а мусів йти з "довіреним" консисторії—з адвокатом.

В травні 1937 року Консисторія, не вживши ніяких братніх заходів для заведення мира в Церкві, внесла скаргу проти Соборної Громади й її настоятеля о. П. Маєвського, щоб усунути його з Собору. Втягнене Церкву в ганебний і коштовний процес, щоб силою підпорядкувати собі громаду й примусити її до сліпого послуху. Щоб на далі не зустрітись з опором в переведенні своїх хитрих замислів Консисторія забрала вже на імя своєї корпорації майно 42-х (сорок двох) церков, як це виявилось в тягу судового процесу. Але це не скріпить становища Консисторії, бо вірні, коли отямляться до чого це все йде, то найдуть вихід з положення, а Консисторії, чи її голові вкажуть належне місце.

Боротьба в Церкві не втихає, хоч розправа судова в першій інстанції покінчилась, ніби неуспішно для захистників волі церковної. Але є певні дані, що в дальшім тягу суд виявить чия правда, а чия кривда й вийде переможною Українська Автокеф. Правосл. Церква, в якій не буде холопа й пана, а будуть брати, як діти Божі й діти рідного Українського народу.

КОЛЯДУЙТЕ НА СОБОР В ВІННІПЕГУ!

З нагоди сегорічних Різдвяних Свят просимо вірних нашої Церкви по цілій Канаді зарядити коляду на Укр. Прав. Собор в Вінніпегу, головно щоб прийти йому з поміччу в теперішніх його великих видатках взвязку з церковною судовою розправою. Ваша більша або менша датка на цю ціль багато поможе. Жертвуйте також з нагоди передачі колядок і Служби Божої на 8 січня, від год. 9.15 до 11 рано.

Жертви, датки і коляди шліть на адресу:

Ukrainian Orthodox Cathedral.
820 Burrows Ave., Winnipeg, Man.

ПЕРЕПИСКА МІЖ ВЛАДИКОЮ И о. САВЧУКОМ.

(Продовження зі ст. 3).

Лист о. Савчука до Владики.

Ч. 8024. 8 квітня 1935.
Високопреосвященний Архиєпископ
Іоанн Теодорович
Филаделфія, Пенсилв., Зл. Держави.

Високопреосвященний Отче Владико!

Ваш лист з 18 березня ц. р. про **злуку** між УАПЦ в Америці й жуківцями, був відчитаний на засіданню Консисторії, яке відбулося 4-го квітня ц. р. та на якім були присутні о. Кудрик, п. Мир. Стечишин, п. Й. Богоніс і я, як члени Консисторії, та о. Галицький і о. Маєвський, як гості. На змістом листа, згляд-но над условинами злуки та про саму злуку відбулась ширша дискусія, в якій брали участь всі присутні. Пєнище наводжу головніщі думки та погляди, висловлені в часі дискусії, які одобрювали всі учасники засідання.

1. **Виглядає, що це не жуківці прилучились до УАПЦ в Америці, але що УАПЦ в Америці разом з єпископом перейшла до жуківців.** Це доказує той факт, що Ви навіть погодились змінити назву Церкви й прийняти таку, яку свого часу вибрали собі предтечі жуківців "Дзвонарі." В цей спосіб скоро затратиться сама згадка про те, що в Америці істнувала колись Українська Автокефальна, пародоправна Церква. Це саме треба сказати про "Дніпро". Помимо деяких недостач в минувшині, він все ж таки має за собою деяку традицію та заслуги перед Церквою, — але виходить, що жуківці стремлять до того, щоб й сліду не остало по УАПЦ в Америці, отже її орган також мусить перестати виходити. Инакше совість жуківців булаб заклопотана, що пішли на совіт нечестивих...

2. **УАПЦ в Америці цілковито знизилася до вимог жуківців.** Вони вимогли від Вас все, що хотіли, а в заміну обрали Вас кандидатом на свого єпископа, тільки ж, що це обрання не є завершене, а може й нещире, бо цілковито залежить від того, що скаже про нього патріярх. Вразі, колиб патріярх не дав благословіння, абє колиб поставив Вам такі вимоги, на прийняття яких Ваша гідність, як українського єпископа, не дозволила б, — **з цілої угоди залишилося б тільки оте пониження, на яке УАПЦ в Америці виставила себе й свого єпископа перед Гундяком і спілкою.**

3. Услівя **угоди** показують, що **жуківці дальше стоять на тому, що Ви не є канонічний єпископ, і аж треба Вам патріяршого визнання. Вони немов сказали: "Иди до патріярха, а як він тебе поправить, тоді ми тебе приймемо."** Отже навіть тепер, коли Ви й вони чекаєте на відповідь патріярха, жуківці не визнають Вас єпископом, а Української Церкви, що стоїть під Вашим проводом, церквою.

4. Кажете, що хоч патріярх не дасть свого благословіння, то "обидві Церкви все ж не будуть себе поборювати." Але де є запорука цього? Що буде стояти жуківцям на перешкоді поборювати Вас та УАПЦ в Америці та взагалі Українську Церкву дальше так як поборювали? А навіть сильніше, бо тепер будуть мати ще один доказ проти Вас, а іменно ті понижуючі для Української Церкви услови, які вони вимусили від Вас.

5. Як одну з головних причин до злуки Ви подали факт, "що священики втратили всяку необхідність послуху." Але яке запевнення маєте, що з "благодатністю", як її розуміють жуківці, прийде послух священиків? Чи нема небезпеки, що зі злукою той непослух може прибрати ще більші розміри? Жуківці, як більш активна група, будуть в злученій церкві вести перед та будуть дальше проводити свою політику. Отже тепер не слухають Ваші священики (деякі з них), а тоді не будуть слухати й Ваші й жуківці, які чейже не відзначилися до тепер слухняністю, ані до попередньої, ані теперішньої своєї зверхности, про що Ви сами згадуєте. Життя навчило нас, що "благодатність" і послух не завжди йдуть впарі, доказом чого можуть послужити відносини в російській місії.

6. Ви вдаєтесь до патріярха в тій вірі, що йому ходить про добро Св. Православія, та, "що він ведений Духом Святим і любовю до дітей Св. Православія" знайде можливість приняти Вас "в існуючім сані з Церквою під свій покров." Коли б патріярхові справді так ходило про Св. Православіє, то чи він не міг був показати цього вже давніше та заборонити жуківцям в такий нехристіянський та прямо в підлий спосіб нищити й Вас і Українську Церкву, яка чейже теж православна. Та він цього не зробив, — і хоч-не-хоч ми мусимо сумніватися і в його благодатности і в його любові до Св. Православія, як що воно не є під його рукою.

7. Знаючи минувшину більшости жуківців, а особливо їх провідників, не можемо повірити в їх щирість. Вони прийшли до Вас, а властиво приняли Вас до себе тільки тому, що на разі не бачили для себе инакшого виходу. **Отже хто може заручити, що вони не пустились на дорогу злуки тільки на те, щоб скомпромітувати УАПЦ в Америці та її єпископа?** Тільки на те, щоб могли опісля ще сильніше проти нас вдарити? Знаючи їх натуру, маємо право припускати, що вони мають ще й такий плян: Приняти Вас дістати доступ до Ваших священиків та за свого єпископа тільки для того, щоб повести посеред них агітацію проти Вас. Коли ж потягнуть за собою всіх, або достаточну більшість священиків, тоді звернуться до патріярха, щоб забрав Вас, а дав другого, бо Ви їм не довподоби. Проти такого однодушного домагання патріярх буде безсильний, і буде примушений вчинити їх волю. Инакше вони можуть заявити, що як патріярх не задоволить їх домагання, то вони його покинуть і вернуть до УАПЦ — розуміється без Вас. Вони вже не один скок та зворот зробили, отже один зворот більше — це для них нічого. Тимбільше, коли втакий спосіб позбудуться немилого їм єпископа, яким Ви безусловно для Гундяка і спілки тепер є.

Ви може подумаєте, що ми в Канаді є взагалі проти злуки з жуківцями. Та ні, ми є за злукою, але не в такій формі, як Ви оце її переводите. Ми є за такою злукою, що в ній жуківці признали б Вас, як благодатного єпископа, а УПЦ — як благодатну Церкву, й прилучилися б до неї без жадних застережень, головно без застережень, що до визнання Вас патріярхом. Ми віримо, що є підстава думати, що жуківці були б це зробили в розмірно короткому часі, якби Ви тільки були не поспішили погодитися на їх услівя, силою яких жуківці дістали від Вас все, **до ліквідації УАПЦ в Америці включно, а Ви від них нічого,** крім условного обрання Вас кандидатом на їх єпископа. В злуці з цим не можемо забути, що о. Пристай відмовився жуківської мітри, хоч приймаючи її не мав нічого до страчення, **а Ви противно погодились на такі однобічні условини...** Мимоходом скажу, що відомости, які маємо з Европи кажуть, що жуківці не могли дістати звідтам ні єпископа, ні кандидата на єпископа, отже іншого виходу не мали, як тільки злучитися з УАПЦ в Америці, або бути взагалі без єпископа.

8. Як оправдання на те, що **угоду** з жуківцями довершено без відома й участи Канадійської Церкви, Ви подаєте приміри, що й Канадійська Церква приймала "дуже поважні рішення" без огляду на церкву Американську, а іменно — **в** справі богослужбового тексту та купна дієцезального дому. Що до богослужбового тексту, то Ви нераз перед **нами** заявляли, що перевід Огієнка далеко кращий за перевід Церковної Ради, що він Вам більше подобається і Ви навіть служите по ньому. Коли ж — **ми видали** в 1926 молитовник "Добрий Пастир", то на скільки мені відомо, українізація богослуження в Америці ще не була на сто процент, — не всі громади правили по українськи, — отже тоді для Америки не було великого труду приняти перевід Огієнка, який — скажім, що хочемо, — далеко кращий за перевід ВПЦРади. Що ж до нас в Канаді, то ми правили по Огієнкові від самого початку, ще від 1922, отже нам тяжче було приймати переклад ВПЦРади, тим більше, що пришлося б було переходити з ліпшого на гірший. Що ж до купна дієцезального дому, то треба памятати, що Американська Церква далеко скорше купила дієц. дім і тоже нас про те не питала. Але хочби ці закиди й мали підставу, то чейже купно дієц. дому та прийняття відмінного тексту — це не то саме, що **відректися автокефалії і благодатности — та ні, навіть самого імені Церкви.**

9. Ви запевняєте, що Канадійська Церква буде мати нагоду сказати своє слово. Ми це знаємо, бо дякуючи нашому чартерові та статутові ніхто не може змінити принціпіяльного становища УГПЦ в Канаді, крім її Собору, та й він тільки в рамцях того ж чартеру. Але нам не про те ходить, чи Ви дасте нам, чи не дасте нагоду сказати своє слово. А про те, що стоючи перед доконаним **фактом вже довершеної угоди,** Собор наш може сказати про неї тільки "так" або "ні" — а таке "так" або "ні" може вибрати для Канадійської Церкви тільки одну з двох протилежних собі доріг: **або виявити перед світом, що вже разом з жуківцями не віримо в благодатність УПЦ** і піти разом з ними під патріярха або — розійтися з Американською Церквою. На середню дорогу мабуть вже не буде місця, **бо з жуківцями Ви вже добили торгу, а до Собору можете добити торгу ще й з патріярхом,** і для нас дійсно може остати до вибору тільки "так" або "ні". А чи вийде це на користь Українській Церкві та взагалі українській справі — судіть про це Самі.

10. Цілком безпідставні є Ваші побоювання чи підозріння, що священство в Канаді сумнівається про благодатність своєї Церкви та свого єпископа. Треба сказати, що ми так утверджені у вірі про нашу благодатність, що прямо дітвацтвом видається нам журба про це деяких священиків в Америці (прим. лист о. Корнила Кірстюка в 1930). Всіх нас канадійських священиків становище в цій справі є таке як було давніше: Укр. Прав. Церква і її ієрархія завжди були і є благодатні і тому якраз уважали й уважаємо непотрібним та навіть негідним побиватися за патріяршим признанням.

З окрема про мое становище в цій справі — в справі канонічности нашої Церкви та Вас, як її епископа, свідчать ті многі листи, що я написав до Вас про це за минувших пять чи шість років. Коли ж ми не прийняли Вашої пропозіції (точно кажучи самі священики не могли її прийняти, або не прийняти, бо це справа Собору), щоб Ви один поставили епископа на Канаду то не прийняли її з інших причин, а іменнож необхідної потреби в епископі на Канаду дотепер не було; такий чин давби нашим противникам нову причину до атаків, і ми мусілиб зужити велику силу енергії на відбиття тих атаків замість того, щоб зужити її на позитивну роботу; висвячення двох перших епископів Української відродженої ієрархії було виїмковим випадком і навіть канони УАПЦ на Україні застерігають, що на будуче висвячення епископів мае відбуватися давним порядком. Отже на висвяту тільки одним епископом можна б погодитися тільки на випадок скрайньої потреби, коли б цим мало рішатися життя або смерть Церкви. Такої необхідности в епископі в нас 2 роки тому назад не було. І тому я запропонував був інакший вихід. Іменно — щоб нашого кандидата висвятили два єпископи в Европі. Це не тому, як Ви тепер підозріваете, щоб мати нам "канонічного" епископа, а просто з тактичних глядів вказаних повище. Коли ж Ви спитали мене, яке було б відношення нового єпископа до Вас, я сказав, що він бувби підчинений Вам, на що Ви відповіли, що це неможливо, **бо епископ підлягае тій Церкві, якої епископ його висвятили.** Я відповів, що в звичайних, нормальних відносинах та випадках, але в надзвичайних випадках не можна придержуватись звичайного правила. І ми не мусіли б його придержуватись, тим більше, що такі епископи булиб від нас далеко... Та Ви рішучо заявили, що на таке не погодитесь, отже я дав спокій.

11. Ви не точно передаєте мій вислів, немовби я сказав, що "нам було б добре, якби Вас з нами не було." Як рівнож надаете йому іншого значіння, як я надав. Обговорюючи вашу пропозіцію вдатися до патріярха за визнанням, я сказав, **що ми цим зірвали б духовну звязь з УАПЦ,** не маючи на це жадного оправдання. Ви тоді замітили: А що **Церкви, якої епископи його висвятили.** Я відповів: тоді наше положення було б лекше, бо не маючи свого епископа, ми моглиб без закидів з боку ворогів вдатися до грецьких, чи яких других по народності чужих нам епископів та просити їх висвятити для нас епископа. Коли ж Ви надаете наведеним Вами словам такого змісту, немовби я казав, що нам булоб добре, якби Вас не було, бо тоді ми моглиб дістати "канонічного" епископа, то я мушу заявити, що робите це безпідставно, бо в мене такої думки не було й ніколи не могло бути, бо я завжди стояв і стою на тім, що наша Церква канонічна, а Ви канонічний епископ.

Не від річи буде додати, що нас дуже трівожить питання відносно жуківських священиків в Канаді, на котре то питання Ви не дали мені відповіді. Ось повідомляють нас, що о. Сарматюк заходиться організувати в Торонто жуківську громаду. Наша громада в Торонто купила площу під церкву за $6,000 і думае приступати до будови церкви. В Торонто місця на дві українські громади нема, отже коли Сарматюк буде продовжати свою акцію в напрямі організування нової громади, то це буде явно виточене на ослаблення існуючої вже там громади. Тоді нам прийдеться вдарити на нього, як на ворога — а що з цього вийде? Ви пишете, що на мій запит про жуківських священиків в Канаді ще передвчасно давати відповідь. Я з цим не можу погодитися. Це є актуальне питання і ним не можете легковажити. Коли ж це для Американської Церкви маловажна справа, то запевняю Вас, що вона не є маловажна для Канадійської Церкви, передовсім для нашої Торонтонської громади, і як що жуківська консисторія не накаже о. Сарматюкові заперестати підкопуватись під нашу громаду — ми будемо примушені поступити з ним так, як поступаемо в таких випадках зі священиками ворожої Церкви — католицької, чи російської, чи протестантської. За наслідки, які з цього можуть вийти для злуки обох Церков в Злучених Державах, не беремо на себе відповідальности.

Поручаюсь Вашим Владичим молитвам
о. С. В. Савчук, голова Консисторії.

ОБІЖНИК КОНСИСТОРІЇ В СПРАВІ УГОДИ З ЖУКІВЦЯМИ.

Об. ч. 8025—8048
Вінніпеґ, Ман., 9 квітня, 1935.

Всечесний Отче!

Як Вам певно вже відомо, в Злучених Державах прийшло до порозуміння між Українською Автокефальною Православною Церквою і жуківцями. Отримавши про це коротенького листа від о. Владики, я у відповідь запротестував проти того, що **угоду заключили** без участи й відома Канадійської Церкви, бо яка то **угода** не булаб, вона безусловно дотикае Канадійську Церкву, — та поставив о. Владиці ряд питань про те, на яких слівлях **угоду заключено,** чи він вислав лист до царгородського патріярха також в імени Канадійської Церкви та чи добиваючи угоди з жуківцями він брав під увагу тих жуківських священиків, що є тепер в Канаді. А іменно — що він зробить з ними, на випадок, колиб Українська Греко-Православна Церква в Канаді не погодилася підчинитися царгородському патріярхові (це є головна умова угоди з жуківцями) і рішила затримати автокефалію; або колиб навіть погодилася на таке підчинення, але не хотіла мати згаданих священиків в складі свого духівництва з огляду на їх минувшина та кваліфікації.

У відповідь о. Владика дав ширше пояснення, що саме спонукало його до угоди з жуківцями, як рівнож подав в загальному **услівя угоди** але рівночасно заявив, що на деякі мої питання він не може дати відповіди, бо сам їх ще не знае. Такі питання будуть доперва вирішені, як прийдуть на чергу дня, а тепер ще передчасно вгадувати, як саме вони будуть вирішені. Це відноситься до условин, **на яких Церква й о. Владика мають підчинитися царгородському патріярхови,** як створити та забезпечити на будуче українську ієрархію в Канаді й Злучених Державах, та що зробити з тими жуківськими священиками, що тепер в Канаді.

Щодо условин **угоди** то головнійші в них такі:

1. Жуківці вносять просьбу до Царгородського патріярха, щоб він дозволив їм приняти Впреосвященого о. Владику Івана як свого епископа.

2. Впреосвящений Архиепископ вносить просьбу до патріярха, щоб він приняв його під свій омофор.

3. Злучена церква мае носити назву "Українська Греко-Католицька Православна Церква."

4. Мае бути поставлений новий епископ в ролі вікарія, помішника для о. Владики.

5. "Дніпро" і "Український Вістник" перестають виходити, а на їх місце мае повстати новий орган церкви під новою назвою.

6. Всі почесні відзначення обох церков касуються.

7. На випадок негативного відношення патріярха, обидві церкви не будуть себе взаімно поборювати і будуть шукати способів до злуки.

На послідній засіданню Консисторії рішено написати о. Владиці відповідь, що й зроблено, але ще передчасно інформувати про її зміст Всеч. Отців Духовних, бо може бути, що відносини в Америці скоро зміняться, отже завваги вислані о. Владиці не будуть мати практичного значіння. Вистане сказати, що учасники засідання Консисторії (оо. Савчук, Кудрик, пп. Стечишин і Богонос як члени Конст., і оо. Маевський і Галицький, як гості) віднеслися до условин угоди негативно.

Цього обіжника прошу уважати за довірочний і покористуватися його змістом тільки в конечній потребі — приміром колиб вірні ставили Вам пертинентні питання, яке мае бути їх віднощенню до проголошеної злуки. Слід памятати, що угода заверіцена в Америці нічим нас в Канаді не зобовязуе, аж поки Канадійська Церква, устами свого Собору, не скаже в цій справі свого слова.

З братнім привітом, С. В. Савчук.

МЕМОРАНДУМ ДО ПАТРІЯРХА

Понизше подаемо Меморандум епископа до патріярха в Царгороді. Він писаний не від епископа особисто, але від імени обох церков, себто Церкви в Америці а також **Церкви в Канаді.** Оригінальний текст меморандума є в англійській мові. Ми подаемо його в українськім перекладі, пропускаючи ті місця, де подані історичні матеріяли. Ось він:

Дієцезія Злучених Держав Америки й Канади, Архієпископ Іван Теодорович.

Філядельфія, Па., 13 березня 1935

Його Святість Фотій II
Вселенський Патріярх Царгороду
Фанар, Істанбул, Туреччина.

Ваша Святосте!

На 23 липня 1931 **р. як Архієпископ Української Православної Церкви в Злучених Державах Америки й Канади,** післав для уваги Вашої святости меморіял про теперішне положення Української Православної Церкви на Україні під комуністами і, крім того, **про почуття і наміри дієцезій під моєю юрисдикцією.**

Позволю собі включити нині один уступ згаданого меморіялу, що в мене на думці:

"Українська Православна Церква в нашому рідному краю Україні переживае тепер дуже тяжке переслідування від більшевиків. Большевики поставили нашу Церкву в нашім краю в позицію, якої ми не можемо приняти на американському континенті і якої не може приняти ціла наша еміграція поза границями рідного краю. **Постепенно ми приготовляемо нашу Церкву до того, щоб вона бачила конечність просити Вашу святість приняти нас під Ваш Святий Омофор, під Вашу протекцію як Голови всіх Вселенських Церков поза границями їх країв, відтятих через одну або другу причину від природного корення їх церковної організації.**"

Передовсім уважаю за відповідне впевнити Вас, що я маю повне право віднестися до Вашої Святости **як репрезентант не тільки моїх дієцезій але також нашої Церкви взагалі.** Право такої репрезентації було дане мені Все-Українською Православною Церковною Радою, ч. 1574, з 7 серпня 1925 за підписами Метрополита нашої Церкви і всіх членів Ради. Того уповноваження ніколи не було відкликано.

Поза це, Українська Православна Церква на Україні в тій формації, **з якою я був канонічно звязаний, була зліквідована большевиками. Метрополити Василь Липківський й його наслідник Микола Борецький, яких юрисдикцію мої дієцезії визнавали** від кількох літ є на засланню і ми навіть не знаемо, чи вони ще живуть. Та сама доля припала другим епископам, які воліли бути вірними свому званню аж до кінця. Більш як пять літ я не мав звязи з Радою нашої Церкви, тому що вона перестала існувати і я виповняв юрисдикцію над моїми дієцезіями **без канонічної юрисдикції над самим собою.** Я маю приватну відомість, що наша Церква ще істнує під юрисдикцією Митрополита Івана Павловського. Однак мої дієцезії знайшли неможливим визнати юрисдикцію теперішного Митрополита, тому що він приняв деякі зобовязання супроти совітської влади, яких ми не можемо поділяти.

Ствердивши так факт мого авторітету я тепер вдаюся до Вашої Святости з найглубшою повагою, яка належиться Отцеві Вселенського Православія, з вірністю визнаючи себе за одного з його синів. Вдаюся до Вашої Святості як син до Отця, розкриваю ситуацію Церкви повіреної мойі духовній опіці і уклінно піддаю галку як найкраще це можу зробити відносно того, що вона потребує для свого добра. Я щире вірю, що Ваша святість, проваджена мудрістю й любовю Святого Духа прийме це мое предложення по батьківськи й ласкаво і знайде мудрий, гідний і безболісний спосіб задоволити мою просьбу, **яка представляе також почуття і наміри моїх духовних дітей.**

(По повищім вступі о. І. Теодорович подае історію Української Православної Церкви від давних часів аж до Собору 1921 року. Приступаючи до справи епископських свячень уділених першим двом епископам Української Автокефальної Православної Церкви цілим собором, він таке заявляе:)

З причини найбільшого значення цего моменту в діяльности Всеукраїнського Православного Церковного Собору і також тому, щоб Ваша Святість мали докладне знання в тій справі, щоб мати докладну основу для вирішення, **чи важний є мій епископський сан** і в який спосіб моя просьба може бути взята під розвагу а можливо сповнена, я подаю отсим всі вісім канонів, які були приняті Соборем відносно цієї справи.

(о. Владика цитуе ті канони а потім зараз же пише:)

Всеукраїнський Православний Церковний Собор був свідомий того факту, що примушений обставинами і тактикою московської ієрархії він зломив традицію останніх шістнадцять століть історії Христової Церкви і повернув до одинокого моменту Первісної Християнської Церкви.

(Епископ дальше переповідае акт свячення перших епископів Української Автокефальної Православної Церкви а також і свого свячення і заявляе:)

Хочу вірити, що подавши повище вияснення розуміння Собору я сповнив свій обовязок, щоб представити Вашій Святості всі дані потрібні для Вас і для Вашого Синоду, щоб знайти мудру й приязну розвязку, в який спосіб сповнити **бажання моєї Церкви і мое,** щоб я був принятий в мойому церковному сані під благословіння і опіку Вашої Святості. Це є також просьба і тої Української Православної Церкви, що вже є під Вашою юрисдикцією і яка вибрала мене на свого епископа, **якщо Ваша Святість на це дасть своє благословіння.**

Рішення Вашої Святості безболізне і таке, яке моя Церква і я моглиб приняти з чистою совістю, буде мати неоцінену вартість для дальшого розвою нашої місійної праці для добра Православія.

(Дальше о. Теодорович подае дані про себе самого і закінчує свій меморіял до патріярха ось так:)

Уклінно піддаю отцей меморіял Вашій Святості в довірю, що Ви знайдете розвязку для питання, яке в моїй скромній опінії повинно бути розвязане для добра Вселенської Православної Церкви:

Будучи обзнакомленим з ситуацією позволю собі предложити суггестії, які, по моїй опінці, булиб корисні для Церкви:

1. Українська Православна Церква разом з своїм ієрархом в його теперішнім сані мае бути допущена під юрисдикцію й опіку Святого Вселенського Патріяршого Престолу в Царгороді.

2. Українська Православна Церква благословляеться мати свою конституцію, яка в деяких детайлях може ріжнитися **відповідно до законів краів, де її дієцезії можуть находитися.**

3. Українська Православна Церква вживае в Церковних Службах або **народну українську мову або старославянську мову** відповідно до льокальних вимог, при чім питання буде завсіди вирішене головним епископом, або епископом дієцезії.

4. Епископи всіх дієцезій Української Православної Церкви є під юрисдикцією її архієпископа, **а через него під найвищою канонічною юрисдикцією Вселенського Патріяршого Престола в Царгороді.**

5. Архієпископ і епископи Української Православної Церкви мають бути української народности. Архієпископ і епископи мають бути вибрані на основі конституції цілої Української Православної Церкви в випадку архієпископа, а на основі конституції окремої дієцезії в випадку епископа, **однак на це мае бути дана згода синоду епископів Української Православної Церкви і благословіння Його Святости Вселенського Патріярха Царгороду. Тільки по патріяршім позволенню і благословінню кандидат може бути назначений і висвячений.**

З найглубшою повагою, з просьбою о молитви Вашої Святости, смиренний слуга нашого Господа Ісуса Христа і Його Церкви,

Іван Теодорович, Архієпископ.

Додаткова інформація про Церкву під моєю юрисдикцією:

Дієцезія в Злучених Державах Америки числить тридцять парафій і тридцять священиків, з яких десять висвячені мною.

Дієцезія в Канаді числить около сто тридцять парафій, які є поділені в місійні округи і які обслугують двацять і пять священиків, з яких одинадцять були висвячені мною.

Місія в Бразилії і Аргентині мае пять священиків, з яких двох висвячені мною. Місія нараховуе двадцять парафій, по більшості в Бразилії.

Іван Теодорович, Архієпископ.

ПОБАЧЕННЯ З ЄПИСКОПОМ

На третій день після закінчення суду в 2-ій год. зайшов епископ в дім членів Собору — п-ства Циганевичів, у яких він колись перебував, коли приїздив на відвідини Соборної парафії й попросив покликати мене, заявляючи, що хоче приватно зі мною говорити, щоб й ніхто про це не знав. Єпископ заявив п-ні Циганевич, що жалуе мене, як доброго священика й хотівби мені помочи й тому конечно хоче мене бачити.

Дочка п-ства Циганевичів пішла мене кликати, а епископ ждав на нас. Виходячи з хати вона почула від епископа такі слова: "А не кажи, дівчинко, нікому за чим ідем." Сталось так, що вона мене вдома не застала й вернулась ні з чим. Тоді епископ заявив, що він ще раз прийде вечером о 7-ій годині й щоб мене ще раз покликано.

Вже по шестій годині вернувсь я до дому й застав в себе п. Циганевича, який заявив мені бажання о. Владики бачити мене в його домі. Я зараз же зібравсь й майже не вечерявши пішов на побачення з епископом, якого я тому два роки три рази просив, щоб прийняв мене на побачення, але він не зволив (чи з власної волі, чи по волі консисторії — не знаю). Я радів, що вкінці епископ зрозумів, що ігноруванням до доброго не доходиться й що я матиму нагоду, як на сповіді виказати йому ціле становище.

Та надто неприемно я був вражений, коли епископ прийшов не сам, а з адвокатом, який не хотів нас самих залишити для розмови. Я заявив що бажаю говорити тільки з самим о. Владикою, але він сказав, що сам говорити не може тільки в присутности п. Арсенича. Я ж не міг погодитись говорити в присутности адвоката, який саме судову справу веде, хоч він обіцяв, що не буде нашої бесіди переривати й не буде використовувати нашої розмови.

Я тоді спитав, — на щож тоді присутність його, — то епископ сказав, що п. Арсенич — це представник Церкви. Це стало для мене дуже підозрілим, що не найшлось іншого представника Церкви, а тільки особа адвоката.

Тоді епископ спитав: "То Ви не бажаете зі мною говорити?" Я відповів: "Дуже бажаю, та не в присутності адвоката, а тільки особисто з Вами. Як що тут незручно, прошу загостити до мене, або зустрінемось в другому місці." Єпископ відповів: "Як що не бажаете говорити в присутности п. Арсенича, то чи будете говорити в консисторії в присутності о. Савчука?" Я сказав: "Це вже друге питання, але я всетаки хотівби наперед говорити тільки з Вами." Єпископ ще раз заявив, що він сам говорити не може й з тим вийшов разом з адвокатом з хати.

З цілого цього побачення я переконався, що слово Владики не дуже важить в справах церковних й що побачення не виходило з його ініціятиви, а з плянів адвокатських і благословенства консисторії.

Тому нехай не підсуває ніхто, що я не хотів розмовляти з епископом, навпаки — я три рази заявляю свою готовність говорити з ним, та тільки особисто, але епископ, видко, не мав права на особисте побачення.

о. П. Маевський.

ЦІКАВІ ДОКУМЕНТИ ВЗВЯЗКУ З „СУСПЕНЗОЮ" О. МАЄВСЬКОГО

Понище подаємо обіжник о. Савчука в злуці з "суспензою" о. Маєвського, а також виписки з засідань Консисторії. Цікаве, що коли в обіжнику о. Савчук впевняє священиків, що **він не мав нічого спільного з "суспензою,"** то з засідань Консисторії, головно з 17 січня 1937, виходить, що о. Савчук писав в тій справі "приватного" листа до Владики, в якім радив суспендувати о. Маєвського, і Консисторія той лист одобрила. Тай не сама тільки Консисторія. Були там і пп. Арсенич і Войценко.

ОБІЖНИК о. С. В. САВЧУКА ДО СВЯЩЕНИКІВ В КАНАДІ В СПРАВІ СУСПЕНЗИ о. П. М.

Вінніпеґ, Ман., 16 лютня 1937.

Всечесний Отче!

В прилозі посилаю відписи деяких документів в злуці з суспензою о. Маєвського. Роблю це на те, щоби Ви знали, як справа мається та щоби, вразі потреби, могли дати людям потрібні пояснення. Це може бути потрібне хочби тому, що, як я нині довідався, Свистун мав порозсилати до громад листи, щоби солідаризувалися з громадою св. Покрови (соборною) та протестували проти поставлення о. Маєвського перед церковний суд та проти його суспензи. Між іншим він мав подати неправдиві інформації, які також давав на річних зборах його громади, 31-го січня ц. р., що немовби о. Маєвського суспендував я та що ніби одинокою причиною суспензи була передача Служби Божої через радіо, 10 січня ц. р., без дозволу Консисторії. Як побачите з залучених тут відписів, ні одно, ні друге не є правдою. о. Владика зробив обвинувачення проти о. Маєвського та дав розпорядження Консисторії поставити його перед церковний суд, ще на 26 жовтня, 1936, отже два місяці й половина перед передачею Служби Божої через радіо. **Безпосередньою причиною такого кроку о. Владики був лист до нього від о. Маєвського та виписка з листа Митрополита Василя Липківського, яку о. Маєвський долучив до того свого листа.** Що ж до обвинувачень, які о. Владика зробив проти о. Маєвського, то вони є всі подані в прилозі "Д" і мені нема потреби тут їх наводити. Що ж до самої суспензи, то її наложив на о. Маєвського о. Владика, а не я. Зробив він це згідно з 12 параграфом Статута нашої Церкви, який говорить: "В руках Єпископа лежить власть заборонити священикові виконувати священодійства до часу переведення над ним церковного суду, коли для такої заборони заходить конечна потреба." Цю потребу о. Владика пояснює такими словами: "Це є міра обережности, щоби не дати особі, що покликана до церковно-судової відповідальности. допуститися до необережности і потягнути за собою людей своєї парохії і тим спричинити в Церкві неспокій. Така тимчасова заборона є потрібна охорона, як для віруючих, духовний спокій яких може бути забурений, так і для самого підсудного, щоб охоронити його від можливости дальших помилок, щоб ізоловати його можливі впливи на шкоду Церкви і не дати йому тяжче провинитися перед нею." — Як Ви вже певно довідалися з "Українського Голосу" та з інших українських часописів — о. Маєвський суспензи не послухав і священодійствує дальше. Консисторія не вважала за відповідне додавати цьої інформації до урядового повідомлення, яке появилося в "Вістнику" з 1 лютня ц. р.

Суд над о. Маєвським відбудеться так скоро, як Члени Церковної Судової Комісії порозуміються поміж собою про день суду та повідомлять про це о. Маєвського і Консисторію, даючи обом сторонам щонайменше два тижні часу до приготовання. Про дальший хід справи та про вислід суду будете повідомлені в свій час. Кошти суду будуть виносити щонайменше $150.00 бо він має відбутися в Вінніпеґу, а члени Судової Комісії живуть в таких віддалях, як Монтреаль, Едмонтон, Веґревіл. Але на це ради нема. о. Владика та й Консисторія вважали, що добро Церкви вимагає, щоби раз з цею справою покінчити та не позволити разкладовим впливам поширюватися.

Колиб яка з Ваших громад отримала лист від Свистуна чи від вінніпеґської громади в цій справі, прошу постаратися прислати його до Консисторії для інформації та евіденції...

З братерським поздоровленням і привітом,

о. С. В. Савчук.

ЗАСІДАННЯ КОНСИСТОРІЇ

дня 22 жовтня 1936.

Присутні: Преосв. о. Владика, Пром. Савчук, Богоніс, Стечишин, гість Підлубний.

Відчитано лист о. Владики до Консисторії, призначений для переслання о. Маєвському. Рішено покликати на засідання п. Арсенича, аби враз з тим обміркувати справу.

дня 23 жовтня 1936.

Присутні: Преосв. о. Владика, Прот. Савчук, Богоніс, Стечишин, Підлубний і правний дорадник Арсенич.

Обговорено основно начерк листа о. Владики до свящ. Маєвського а відтак уложено не лист до нього, а форму обвинувачення.

дня 17 січня 1937.

Присутні: Прот. Савчук, Богоніс, Стечишин і запрошені Я. Арсенич і Войценко.

Прот. Савчук прочитав переписку від послідного засідання, а головно про відношення о. Маєвського і соборної громади в Вінніпеґу до церковного проводу.

Консисторія **одобрила лист Прот. Савчука, написаний ним приватно до о. Владики і від себе припоручає о. Владиці суспендувати о. Маєвського** за непослух церковному проводі, поки не відбудеться над ним церковний суд. До обвинувачення за непослух припоручається додати також обвинувачення, внесені о. Владикою попередно.

дня 12 березня 1937.

Присутні: Прот. Савчук, Богоніс, Стечишин, а також гості Арсенич, Войценко, Підлубний, Маріян, Батицький і о. Кирстюк.

Обговорено процедуру церковного суду в справі обвинувачень проти свящ. Маєвського і подано інструкції о. Савчукові, як має проводити справу, як представник церкви і консисторії.

дня 7 лютого 1937.

Присутні: Прот. Савчук, Богоніс, Стечишин, а також запрошені гості — Підлубний, Маріян, о. Кирстюк, о. Симчич, В. Батицький і я. Арсенич.

Обговорено основно ситуацію, що постала в наслідок суспензи о. Маєвського, та стверджено, що о. Маєвський суспензу знехтував.

Зроблено начерк листа до членів церковної судової комісії в справі о. Маєвського. Рівнож постановлено виставити проти нього додаткове обвинувачення, що він знехтував суспензу та не віддав антимінсу.

дня 1 квітня 1937.

Присутні: Прот. Савчук, Богоніс, Прот. Кудрик, Стечишин.

Відчитано резолюцію о. Архиєпископа Теодоровича в справі суду над о. Маєвським з припорученням оголосити її враз з вироком. Рішено оголосити вирок в скороченню у "Вістнику," а повний текст переслати всім священикам. Також рішено родучити вирок післанцем виключному священикові Маєвському і зажадати в нього звороту антамінсу. Остаточно рішено вислати повідомлення про все відносно бувшого священика Маєвського до парафії св. Покрови в Вінніпеґу реджістрованою поштою.

ХОТЯТЬ ДОКАЗІВ.

В кількох числах "Вістника" В. Кудрик домагається доказів на те, що ніби Заряд Собору в своїй відозві до вірних Церкви назвав його зрадником Церкви. Переглядаючи докладно цю відозву я ніде не знайшов такої "почесної" назви для В. Кудрика. Коли говорилося про зрадництво Церкви, то малося на думці провід церковний, що хотів Церкву нашу в Канаді відірвати від рідного нам Києва, а підчинити чужому нам Царгородові. Колиб В. Кудрик був на семім Соборі в Саскатуні здобувся хоч на маленьку догану в сторону тих, що тягнули Церкву під чужу зверхність, як він це зробив в сторону п. Свистуна, то певно не булоб тієї міжцерковної боротьби, що вже три роки ведеться, а В. Кудрик замість обстоювати свою колишню позицію і волю Церкви, ллє помиї на тих, що охороняють Церкву від чужого "покрову" та не допускають, щоб майно народу стало майном кількох одиниць. В. Кудрик бачить помилки тільки в других, а своїх хоч їх повно не бачить. Кілько то він своєю писаниною в останніх роках пошкодив Церкві, як багатьом Українцям загородив він дорогу до нашої Церкви, бо в своїх писаннях несе не любов і християнство, а просто гірку отрую. Нехай гляне на свою парафію в Саскатуні — як то дуже вона "зросла" за його побуту там, — ледви, ледви дихає.

Цікаве й те, що він під своїми писаннями підписується раз В. Кудрик, а другий раз о. В. Кудрик, бо ж він знає "що можна попови, то не можна дякови" "за що не можна отцеви, то можна Василеви." Дуже попирає В. Кудрик вінніпеґського протоєрея, що так же гарно господарить в Вінніпеґу, як він сам в Саскатуні, бо вже, як в нас чутки кружляють, промощує собі дорогу на парафію в Торонто. Дай Боже, щоб так сталось, ми його тут так привитаєм, як попередника, що опинився аж за границями Канади!

Вискакує, як Пилип з конопель й другий, та чоловік не з сивою головою, а "мальчик" — о. Симчич. Не диво, що В. Кудрик шукає доказів, бо всеж має за собою якусь історію громадського життя, але диво, що й о. Симчич, що має за собою так багато праці, як від Великодня до Різдва, теж шукає доказів. Хоче стати соломяним героєм й давай вихваляти диктатуру, а з окрема диктатуру свого пана — о. адміністратора. Скажу Вам, отчику, що не потрібуєте лизати чужих патинків, а потрібуєте мозольної праці для Церкви й народу. Може й Вас закликав хто до писанини, до "ратовання" Церкви, як о. Владика на Соборі до "ратовання" не кого з найбільш заслужених священиків в Церкві, а такого, що найбільше шкоди наносив нашій Церкві. Кажете, слава нашій Церкві, що має такого сильного провідника, як о. адміністратор. Але скажу Вам, отчику, що Ви мабуть не розумієте, що є сильний, а що шкідливий провідник. Гітлер сильною рукою відбудував Велику Німеччину, Мусоліні — Велику Італію, а Сталін тільки вимордовує своїми чистками ("суспензами") найсвідомішу верству Совіт. союзу. Якби в нашого о. адміністратора дійсно була сильна рука, то й Церква булаб сильна, але тої сили не видно, бо замість впровадити порядок і спокій в Церкві, він зуживає всю свою енергію на пустомельство, яким засмітив "Вістник", що гидко в руки взяти, та на всякого рода суди. Потішати себе тим, що в нас є поверх 200 парохій й 10,000 вірних, є досить нерозумно, бо знаю, що в нас в Торонто уряд церковний під проводом свого "адуката," що вважає себе за сильного провідника — навіть зборів не скликає, а тільки засідання, бо на засіданнях є більше членів, як на зборах. Тому нехай буде Вам в науку, отчику, наша пословиця, що "як коня кують, нехай жаба ноги своєї не підставляє."

В. Григоріяк, Торонто.

ЧИ ВИ ВЖЕ ЗАПИСАЛИ СВОЮ ЦЕРКВУ НА КОРПОРАЦІЮ?

Понище подаємо спис церковних громад, які вже "входять в склад" дом. корпорації церкви, себто їх маєтки вже є під контролею корпорації. Цей спис є зарекордований на засіданних Консисторії з 31 серпня і 11 жотвня 1937. Завважите, що Соборна громада в Вінніпеґу не є в тім списі.

ЗАСІДАННЯ КОНСИСТОРІЇ

дня 31 седпня 1937.

Присутні: Прот. Савчук, Богоніс, Стечишин, гості: оо. Кирстюк, Дмитрів і Кусий.

Рішено приняти формально до Укр. Греко-Православної Церкви в Канаді слідуючі громади і місії з датами, зазначеними на їхніх грамотах приняття:

Ч.	Церква	Місцевість
1931—1	Св. Миколая,	Етелберт, Ман.
1931—2	св. Тройці,	Віста, Ман.
1931 3	Зіслання св. Духа,	Петлюра, Ман.
1931—4	св. Тройці,	Фостон, Саск.
1931—5	св. Михаїла,	Кендіяк, Саск.
1931—6	св. Петра і Павла,	Райкофт, Алта.
1931—7	св. Павла,	Ст. Мартін, Ман.
1931—8	св. Петра,	Торгілд, Алта.
1932—9	св. Петра,	Елфінстон, Ман.
1932—10	св. Петра,	Ріно, Алта.
1932—11	св. Володимира,	Торонто, Онт
1932—12	Зіслання св. Духа,	Гудів, Саск.
1933—13	Успіння св. Богородиці,	Розборн, Ман.
1933—14	св. Володимира,	Гемилтон, Онт.
1933—15	св. Михайла,	Сенді Лейк, Ман.
1933—16	св. Петра і Павла,	Ошава, Онт.
1934—17	Чесного Хреста,	Бойн Лейк, Алта.
1934—18	св. Димитрія,	Крейґенд, Алта.
1934—19	св. Духа,	Айтуна, Саск.
1934—20	св. Покрови,	Трайнгл, Алта.
1934—21	св. Івана,	Спедден, Алта.
1934—22	Успіння Пресв. Вогородиці,	Ошава, Онт.
1934—23	св. Петра,	Кодет, Саск.
1934—24	св. Петра і Павла,	Кридор, Саск.
1934—25	св. Миколая,	Ля Корей, Алта.
1934—26	св. Володимира,	Веґревил, Алта.
1934—27	св. Михайла,	Вилл ов Трейл, Алта.
1935—27А	Кріті Крік,	Ляк ля Біш, Алта.
1935—28	Благовіщення,	Форт Вілям, Онт.
1935—29	св. Духа,	Брендон, Ман.
1935—30	Пресв. Діви,	Септон, Ман.
1935—31	св. Володимира,	Кеппон, Алта
1935—32	св. Миколая,	Іпленд, Алта.
1935—33	Вознесення Госп.,	Вишмер, Саск.
1935—34	св. Тройці,	Арран, Саск.
1935—35	Зіслання св. Духа,	Геффорд, Саск.
1936—36	св. Миколая,	Моріи Крік, Саск.
1936—37	св. Михайла,	Тіріен, Алта.
1936—38	св. Володимира,	Віндзор, Онт.
1937—39	св. Івана,	Едмонтон, Алта.
1937—40	Всіх Святих,	Пакан, Алта.
1937—41	св. Івана,	Федора, Алта.

Засідання Консисторії.

дня 11 жовтня 1937.

Присутні: Архиєпископ Іоанн, Прот. Савчук, Богоніс, Стечишин і гості оо. Кирстюк і Дмитрів.

Принято формально слідуючі нові громади та подано їм грамоти:

1937—42 св. Петра і Павла, Гаєс, Саск., 15 вересня
1937—43 св. Петра і Павла, в Січ, Ман., 16 вересня.

ВСЕГО ПО ТРОХИ.

В числі 14 "Вістника" розписався "духовний" редактор про те, як то соборна парафія всюди буде програвати, аж зайде до Лондону, де також програє в "пріви Кавнсил" і вже не буде куди йти.

Та "духовний" редактор видно не знає ще про один найвищий суд, а може в нього і не вірить, а це суд Божий. А цей суд найсправедливіший.

В тім самім числі "духовний" редактор так розщедрився на словах, що ні з сего, ні з того, а таки взяв на кпини слова Симеона Богоприємця.

Ну, звичайно "духовним" редакторам все можна.

В ч. 15 "Вістника" з 1 серпня 1938 В. Кудрик в статті "Є Київська Церква чи ні" — торочить про те, що київської церкви таки нема. Чому б йому не переглянути "Вістника" з перед 7 собору а там знайшов би, що він тоді писав про київську Церкву, а можеб дійшов до того, коли то він писав правду — тоді чи тепер.

"Фактів домагаюся і буду домагатися!" — пише В. Кудрик — та видно що їх уже дістав — бо замовк.

Але зібрати факти для В. Кудрика — це не така легка справа.

Ви йому: Та ж ти писав у "Вістнику" тоді то, а тоді, так, а так....

А він: "Я домагаюся фактів!"

Ви знов йому: Ти писав, що при соборній парафії остали самі революціонери, а це брехня, бо от ще досі революції не почали. А він:

— Я хочу фактів!

Ви йому: Ти зрадив ідеї, які цілі літа проповідував і в "Вістнику" і в "Українськім Голосі." а він:

— Фактів, фактів, фактів!

Виглядає так, що ви наберіть фактів повний віз, щей рублем прирубліть, привезіть перед поріг та виверніть, а він вийде з хати і на все горло буде горлати:

— Докажіть мені фактами, що це факти!

В статті "Маєвський і Уряд Собору програли процес" "духовний" редактор переповідає всю "правду" процесу, який виточила Консисторія і двох людців соборній парафії. Зі всьої тої писанини пропущено лише одно слово "Корпорація." Це невинне слово "правдомовний" редактор, як видно навмисне вимину́в, тримаючись езуїтської засади: "Не пошкодить й брехати, бо ціль освячує средства."

Було це в 1918 році, коли скликано довірочні збори, на яких рішено відновити Українську Православну Церкву. Тоді В. Кудрика, теперішнього укр. прав. священика, на ті наради не кликали. Після тих нарад Кудрик дуже розізлився, що саскатунський гурт розєднує український нарід — і був би тоді Свистуна спалив на костирі за його виступ проти Католицької церкви.

Нині діється те саме — тільки вже з іншого боку.

Де є п. Михайло Стечишин, який перед 20 роками видвигнув небезпеку для українців в Канаді т. є "єпископську корпорацію для загарбання маєтків греко-католицьких церков.

Нині, як довідуємось, вже 42 церкві попало під другу таку корпорацію Консисторії Укр. Пр. Церкви.

Його обовязком є піднести протест в обороні народного майна, яке хитро мудро забирає провід Української Греко-Православної Церкви! Коли той провід завісить колодку на двері церкви, то вже запізно буде протестувати.

Ще на весні в 1937 році почався процес і ні разу архиєпископ не показав доброї волі, щоб справу залагодити в християнський спосіб. Аж після цего, як суд вкинув справу з суду, а Соборна громада заявила відклик, архиєпископ, чи хто там, пустив машину "згоди" в рух. Вислав свого представника по між членів, а то й самий зачав порозумiватися, тільки не з тими, що повинні про це говорити, а з одиницями з поза уряду Собору. Та на що годиться, коли Консисторія все виграла?

ХТО ГОВОРИВ І ПИСАВ ПРАВДУ.

(Докінчення зі ст. 1).

ники Собору здезоріентувались і стали на становище, яке рівнялось цілковитому зірванню звязків з Києвом і дало єпископові і консисторії право дальше зноситись з царгородським патріярхом, щоб остаточно піддатись під його юрисдикцію.

9. Т. зв. Семий Собор пішов так далеко в розріз з основами нашої Церкви, що відрікся київських канонів і признав за обовязуючі нашу Церкву "старі" канони, після яких наш єпископ не є єпископом але звичайним тільки священиком і тим способом наніс страшний удар для цілої Церкви.

10. На Соборі і єпископ і адміністратор і ціле священство з одиноким виїмком о Маєвського, а також всі наші інтелігенти, які там були, за виїмком п. Свистуна, впевняли делегатів, що єпископ наш не заключив жадної угоди з жуківцями, але що він підписав тільки "Тези до дискусії," а тези—це не угода; дальше, що тези не обовязують Канади, а дальше ще, що в них нічого нема такого, що нищилоб основу нашої Церкви, а зосібна, що меморандум до патріярха був написаний не від імені Канадійської Церкви і нас він через те не обовязував.

11. п. Свистун, який усунувся був від дальшої участи в Соборі зараз по фреймап і рішив був усунутись від участи в церковній роботі в тій надії, що його уступлення вплине корисно на Собор і він стане на гідне становище в справі канонів Церкви, коли довідався, що той т. зв. Собор ухвалив ганебні резолюції, якими зірвав звязь з Києвом, дав позволення єпископови й консисторії дальше торгуватись з патріярхом і визнав за свої канони, якими деградував єпископа з єпископа і робив з него звичайного священика, — рішився дальше боротись за автокефалію Церкви і її київську канонічну основу.

12. В результаті оснувалось Братство Оборони Рідної Церкви з його органом "Рідна Церква." Акція Рідної Церкви і Братства довела до широких протестів проти т. зв. Семого Собору. п. Свистун відбув ряд відчитів в цій справі і остаточно консисторія була змушена заключити угоду з Братством Оборони Рідної Церкви в Саскатуні на 27 грудня 1935.

13. Угода чи порозуміння між Консисторією і Братством Оборони Рідної Церкви зазначувала, що основа нашої Церкви є Київська і що Тези нарушують основні принціпи нашої Церкви. На жаль консисторія ту угоду заразже потоптала, не визнаючи її угодою, яка закінчувала церковну боротьбу. Противно консисторія зачала нову боротьбу домагаючись від парафій, які ухвалили резолюції проти т. зв. Семого Собору, щоб вони ті резолюції вицофнули, інакше не дістануть церковної обслуги, а крім того консисторія рішила вивести з рівноваги Соборну парафію і о. Маєвського через оголошення цілком неправного і неканонічного розпорядження в справі богослужень через радіо.

14. Цим розпорядженням не дали себе спровокувати ані соборна громада ані о. Маєвський, але рішили по Великодні 1936 року не мати жадної відправи через радіо, щоб задокументувати, що вони хочуть спокою Церкви, причім відбулась дискусія в Вістнику і її результат був за тим, щоб богослуження були передавані на радіо без пропусків, однак по тій дискусії консисторія свого розпорядження таки не відмінила.

15. В червні 1936 відбувся в Нюйорку пятий собор Американської Церкви, який стопроцентово став на тім самім становищі, що Братство Оборони Рідної Церкви в Канаді, соборна громада, о. Маєвський і п. Свистун.

16. В липні 1936 п. Свистун має побачення з о. Владикою в Толстой. Всі непорозуміння вирівнюються і там заряджується візитацію Владики в соборній парафії. Але о. Савчук вмішується в справу, до візитації не приходить, противно **о. Савчук намовляє Владику суспендувати о. Маєвського.** Щоб суспенза мала більшу "підставу," о. Савчук радить чекати аж до часу, коли з собору буде подана відправа через радіо. Це стається, і о. Маєвський є суспендований тільки за відправу через радіо, бо других нових провин проти него не було, а мусіли повторити ті "провини," за які його мали судити на т. зв. Семім Соборі і які той собор на просьбу самого Владики відтягнув.

17. о. Маєвський не міг підчинитись неправильній суспензі, ані неправильному судові. Консисторія за порадою п. Арсенича внесла скаргу проти о. Маєвського і соборної громади і хотіла дістати "інджонкшен". Інджонкшен вони не дістали.

18. Суд відбувся 8 і 9. листопада. На 14 листопада суддя Донован досить несподівано для всіх розправу перервав без переслухання запізваної сторони і вирішив справу в користь консисторії на основі тільки свого розуміння церковної домініяльної корпорації. Суддя не входив ані в справу канонів, ані взагалі в справу непорозумінь, які довели до "виключення" о. Маєвського, ограничившися до одного пункту свого толковання корпорації, і видав вирок без переслухання найбільш заінтересованої сторони, о. Маєвського. Проти того засуду о. Маєвський і соборна громада внесли апель.

19. В часі розправи і перед нею сторони обмінялись документами відносно цілого непорозуміння в Церкві. Тоді перший раз ми запізнались зо змістом меморандум Владики до патріярха і з деякими листами між єпископом і о. Савчуком. Ті документи важні для всіх вірних Церкви і ми їх тут подаємо. З тих документів видно дуже ясно, що:

(а) Перед т. зв. Семим Собором Канадійська консисторія так само як і п. Свистун дивилась однаково на угоду з жуківцями і на меморандум до патріярха, а іменно

1) Що це була **угода,** а не жадні **"тези до дискусії."**
2) Що та угода нищила автокефалію Церкви.
3) Що підчинення юрисдикції патріярха означало зірвання звязи з Києвом.
4) Що тою **Угодою** єпископ пристав до жуківців, а не жуківці до нашої церкви.
5) Що ціла угода була скандалом для нашої Церкви, бо принизила її в очах всіх, кинувши нам закид, що наш єпископ "неканонічний."
6) Що та угода дотикала також Канадійську Церкву а не тільки церкву американську.
7) Що тою угодою єпископ відрікся не тільки автокефалії і благодатности (канонічности) але навіть і імени Церкви, (нова церква мала зватись Греко-Католицько-Православна).

(б) Важне з тої переписки між єпископом і о. Савчуком, що о. Савчук питає його прямо так: **"Чи Ви погодилисяб на пересвяту, колиб патріярх зажадав сього? Це відноситься на випадок, колиб таку пересвяту мали "сховати" під чином вивищення Вас в сан митрополита?" На це питання єпископ не дав жадної відповіді. Він навіть слівцем не заперечив, що такої пересвяти не могло бути.**

(в) Що о. Савчук і ціла його кліка на т. зв. Семім Соборі зробили цілковитий відворот в цій справі. На Соборі вони твердили, що те все, що п. Свистун закидав єпископу (і що закидав йому в імені консисторії о. Савчук перед Собором), було неправда. Іншими словами, о. Савчук або писав неправду в своїх листах до єпископа перед т. зв. Семим Собором, або послугувався неправдою на Соборі і постійно по Соборі.

Запитаймо себе тепер: Чому так о. Савчук поступив? Чому в своїх листах він зробив ті всі закиди єпископу, що й п. Свистун, але потім на Соборі обернув цілу справу до гори ногами, а по Соборі цілий час вже тільки виправдував єпископа? Чи тому тільки, що перед Собором єпископ на власну руку порозумівався з жуківцями і патріярхом, а по Соборі то вже міг робити це, бо це вже було в порозумінню з консисторією в Канаді, себто з ним, о. Савчуком? Видно, що о. Савчуку не так розходилось про автокефалію, благодатність, соборноправність і т. д., як тільки про те, щоб єпископ у всім дозволявся в него, о. Савчука, а тоді вже можна забути і за автокефалію, благодатність і все інше, бо вже все робиться "конституційно," за його, о. Савчука, згодою? Та й не йдеться на "вулицю", не кажеться нічого вірним, бо вони так само як і католики мають тільки мовчати і слухати?

Вірні Церкви! Прочитайте ті всі документи, а тоді побачите хто руководиться правдою, а хто неправдою.

СУДОВА РОЗПРАВА

(Докінчення зі ст. 1).

див їм, щоб не апелювали, бо Консисторія готова вже до згоди. До згоди по цілковитій і певній виграній?

Соборна громада певна є, що мерітум справи є по стороні о. Маєвського і соборної громади і що апеляційний суд або цілком відкине позов консисторії і дозволить о. Маєвському дальше йти з своїм контр позивом, або зарядить нову розправу, бо суддя не мав права видати вироку проти о. Маєвського і соборної громади без їх переслухання.

З огляду на це, що соборна громада і о. Маєвський не боронять їх особистої справи, але справу цілої нашої Церкви й її київську канонічну основу, і з огляду на це, що кошти розправи будуть що найменш яких два тисячі долярів, всі вірні нашої Церкви, як автокефальної, повинні поспішити з жертвами на оборону Церкви в сім процесі. Тепер якраз з нагоди Різдва на цю справу повинна піти обильна коляда від всіх вірних нашої Церкви, які хочуть забезпечити автокефалію і київську основу нашої Української Православної Церкви.

ЧИТАЧІ РІДНОЇ ЦЕРКВИ!

Богато з Вас не заплатило за попередні числа Р. Церкви. Просимо Вас вирівнати Ваші залеглости. Залеглість за це число є 10 центів. Шліть на пресовий фонд Рідної Церкви! Адреса:

Ukrainian Church Defence Brotherhood
606 McArthur Bldg., Winnipeg, Man.

РІДНА ЦЕРКВА

БЮЛЕТЕНЬ БРАЦТВА ОБОРОНИ РІДНОЇ ЦЕРКВИ

UKRAINIAN CHURCH

BULLETIN OF THE UKRAINIAN CHURCH DEFENCE BROTHERHOOD

Число 1, Рік IV. ВІННІПЕҐ, МАН., КВІТЕНЬ, 1939. Winnipeg, Man., April 1939. Vol. IV, No. 1.

ЩО СУД ВИРІШИВ?

Хочемо коротенько представити читачам, що судді вирішили в церковній справі. Подаємо найважніші з рішень:

1) Суд вирішив, що виключення о. Маєвського є виключно духовна справа, в якій жадні дочасні або маєткові справи не були зачеплені, і тому суд не міг дати заборони проти о. Маєвського і тростів соборної громади, щоб він не міг дальше в ній служити як священик.

2) Суд вирішив, що домініяльна корпорація Церкви істнує тільки **для дочасних або маєткових цілей Церкви** і що тільки ті церковні громади належать до корпорації, які заслали до консисторії спеціяльні резолюції приписані чартером і дістали від консисторії цертифікат при належности до корпорації, і що всі другі громади, істнують самостійно поза корпорацією, хоч вони можуть належати до Церкви як духовної інституції.

3) Що Українська Православна Церква в Канаді як духовна інституція істнує **окремо** від корпорації і що **та Церква має цілу повноту духовної юрисдикції, і що корпорація не має духовної юрисдикції.**

4) Що Українська Православна Церква в Канаді є в духовній звязи з Українською Автокефальною Православною Церквою на Україні як з матірною Церквою.

5) **Що о. П. Маєвський є дійсним священиком Української Автокефальної Православної Церкви, а тим самим дійсним священиком Української Православної Церкви в Канаді як духовної інституції, хоч він не є священиком корпорації.**

6) Судді також підчеркнули, що **адвокати консисторії самі признали в своїх аргументах, що о. Маєвський був виключений тільки з корпорації і що таке виключення не нарушує його священичого сану в жадній Церкві, тільки в самій корпорації.**

7) Що соборна громада є **автономна** або независима в духовних справах від корпорації і що **вона може тримати о. Маєвського як свого священика так довго, як їй захочеться.**

8) Що трости соборної громади не мають нічого спільного з духовними справами громади і що до них не належить ані годження ані відправлення священика.

9) Суд **відкинув позов корпорації і пп. Богоноса і Бугери і одобрив апель о. Маєвського і тростів соборної громади і признав їм кошти позву і апелю;** суд також відкинув контрпозив о. Маєвського **але без коштів,** тому що на той контрпозив адвокати о. Маєвського не настоювали і тому що не було жадного переслухання в справі контрпозиву, то не було виказано перед судом, що о. Маєвський потерпів яку дійсну шкоду, бо **соборна громада постійно тримала його як священика.**

ВСІМ ЧЛЕНАМ БРАЦТВА ОБОРОНИ РІДНОЇ ЦЕРКВИ, ЧИТАЧАМ РІДНОЇ ЦЕРКВИ І ВСІМ ЧЛЕНАМ І ПРИХИЛЬНИКАМ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ БАЖАЄМО ВЕСЕЛИХ СВЯТ ВЕЛИКОДНЯ, ХРИСТОС ВОСКРЕС!

ЗАКЛИК

Розправа в вищім і апеляційнім суді в справі о. Маєвського спричинила для соборної громади вже около два тисячі долярів коштів. Розправа вже тягнеться близько два роки. Соборна громада мусить оплачувати кошти адвокатів Бергмана і Ламонта, з котрими працював адв. Свистун, як також кошти багато переводів ріжних документів потрібних для суду і для адвокатів.

Це завеликий тягар для самої соборної громади, бо в цій розправі вирішені були питання важні не тільки для соборної громади й о. Маєвського, але для цілої нашої церкви, головно для ріжних церковних громад.

Соборна громада в цім процесі обороняла те становище, на якому стало Братство Оборони Рідної Церкви, становище, на якому став Пятий Собор нашої Церкви в Америці і на якому в Америці стоїть наш о. Владика, становище, проти якого твердо став о. Савчук а під його а також уривок листа метрополита в

(Докінчення на ст. 10).

СЛУЖБА БОЖА ЧЕРЕЗ РАДІО

В провідну неділю, 16 квітня 1939 буде передана з Українського Православного Собору в Вінніпегу через стацію СКУ Вінніпег, від год. 9.30 до год. 11-ої перед полуднем (вінніпеський час) Служба Божа зо співами укладу Леонтовича. Службу Божу відслужить о. Петро Маєвський, настоятель Собору. Співати буде мішаний хор Собору під управою п. Василя Свистуна. Хор відспіває також кілька воскресних (великодних) пісень.

Як звичайно передача є злучена з великими коштами. Тому уряд Собору просить всіх слухачів ласкаво зарядити на місцях збірки і жертви на кошти покриття передачі і на підтримку Собору.

Збірки і жертви слати на адресу:

UKRAINIAN ORTHODOX CATHEDRAL

820 Burrows Ave., Winnipeg, Man.

О. МАЄВСЬКИЙ І СОБОРНА ГРОМАДА ВИГРАЛИ АПЕЛЬ

В понеділок, 13 березня, апеляційний суд Манітоби дав своє рішення, яким усі пять суддів одобрили апель о Петра Маєвського і Тростів Українського Православного Собору у Вінніпеґу проти засуду судді Донована, який забороняв о. Маєвському дальше правити в Соборі, а тростам Собору забороняв дальше тримати в Соборі о. Маєвського як священика. **Той засуд зістав уневажнений апеляційним судом. Апеляційний суд також признав о. Маєвському і Тростам Собору судові кошта і що їх мають заплатити домініяльна корпорація Української Православної Церкви** й позиваючі Йосип Богонос і Григорій Бутера. Рівночасно суд відкинув контрпозив о. Маєвського, в якім він домагався грошевого відшкодування, але з застереженням, що о. Маєвський не має платити жадних судових коштів у звязку з тим контрпозивом.

Рішення суду запало в користь о. **Маєвського і Соборної Громади голосами всіх пятьох суддів. Результат рішення суду означає, що о. Маєвський дальше може без жадних перешкод сповняти всі священичі функції в Українському Православному Соборі у Вінніпеґу, а соборна громада має право без жадних перешкод дальше тримати о. Маєвського як пароха Собору.**

Трьох суддів, а то суддя Денністави, суддя Труман і суддя Робсон, дали на письмі свої думки або причини ("різонс") для судового рішення, а два другі судді, цебто головний суддя Прендергест і суддя Річадс, згодилися щодо результату судового вироку і всі **пять суддів одобрили апель о. Маєвського і тростів соборної громади.**

Всі судді згодилися на той самий вирок але не однаковими дорогами дійшли до своїх рішень.

Суддя Робсон опер своє рішення головно на тім, що, по його думці, церковний суд над о. Маєвським не був переведений справедливо й що одиноким дійсним свідком на тім суді був о. Савчук, який рівночасно був і прокуратором проти о. Маєвського.

Судді Денністави і Труман оперли свої рішення на тому, що домініяльна корпорація Української Православної Церкви не має права вдаватись до цивільного суду, щоб той затвердив вирок церковного суду й дав судову заборону о. Маєвському дальше сповняти священичі обовязки в Соборній парохії, а рівночасно, щоб суд дав заборону проти Соборної Громади тримати дальше о. Маєвського як священика, **бо виключення з священства є справою виключно духовною, що в теперішній справі ніякі цивільні пра**

(Продовження на ст. 2).